

20 AĞUSTOS SINAV DUYURUSUNA GÖRE

GYS

2025

T.C. ADALET BAKANLIĞI

YAZI İŞLERİ

MÜDÜRLÜĞÜ

G ö r e v d e Y ü k s e l m e S i n a v ı

KONU ANLATIMLI

%100 ÖZGÜN

Adalet Bakanlığı Personeli Personeli Görevde Yükselme ve Ünvan Değişikliği
Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda özgün olarak hazırlanmıştır.

T.C. ADALET BAKANLIĞI**YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ****GYS****KONU ANLATIMLI****YAZAR**

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir. Yayıncının izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz. Kitabın bilimsel sorumluluğu yazarlara aittir.

BU KİTAP T.C. KÜLTÜR VE TURİZM**BAKANLIĞININ BANDROLÜ İLE****SATILMAKTADIR.****ISBN/Sertifika No**

ISBN No/Tarih: 978-625-7951-64-7 / 29.08.25

Sertifika No: 40447

SAYFA TASARIMI

Data Dizgi Ekibi

KAPAK TASARIMI

Data Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok.
Matbaacılar Sitesi Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 29 95 – 0 505 925 57 81

Faks: 0 312 342 23 58

ÖN SÖZ

Adalet Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda; Yazı İşleri Müdürlüğü kadrosu için görevde yükselme sınavı belirli periyotlarda yapılmaktadır.

Bu kapsamda görevde yükselme sınavına kendinizi hazırlayacağınız güncel mevzuat ve akabinde kendinizi soru çözerek değerlendireceğiniz güncel sorulardan oluşan ve bütün konuları kapsayan bu kitabımızı hazırlamış bulunmaktayız. Data Yayınları olarak siz değerli GYS sınavına girecek adaylar için elinizdeki hazırlık kitabımızın çok faydalı olacağına inanıyoruz ve yapılacak sınavda başarılar diliyoruz.

DATA YAYINLARI

KİTABA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİNİZ İÇİN

datayayinlari@gmail.com adresine e-posta ile veya

0542 262 03 37 WhatsApp iletişim numaramız

üzerinden iletebilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

ORTAK SINAV KONULARI

ÜNİTE 1 TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI TESTLER	6
ÜNİTE 2 ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ, TESTLER	68
ÜNİTE 3 ULUSAL GÜVENLİK TESTLER	143
ÜNİTE 4 5302 SAYILI İL ÖZEL İDARESİ KANUNU TESTLER	153
ÜNİTE 5 5393 SAYILI BELEDİYE KANUNU TESTLER	212
ÜNİTE 6 5442 SAYILI İL İDARESİ KANUNU TESTLER	227
ÜNİTE 7 1 SAYILI CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI HAKKINDA CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ TESTLER	243
ÜNİTE 8 657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU TESTLER	313
ÜNİTE 9 TÜRKÇE DİL BİLGİSİ VE YAZIŞMA İLE İLGİLİ KURALLAR TESTLER	335
ÜNİTE 10 HALKLA İLİŞKİLER TESTLER	361
ÜNİTE 11 ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ TESTLER	380
ÜNİTE 12 1 SAYILI CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI HAKKINDA CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ TESTLER	395
ÜNİTE 13 5235 SAYILI ADLİ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİNİN KURULUŞ, GÖREV VE YETKİLERİ HAKKINDA KANUN TESTLER	410
ÜNİTE 14 2576 SAYILI BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN KURULUŞU VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN TESTLER	417
ÜNİTE 15 BÖLGE ADLİYE VE ADLİ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE CUMHURİYET BAŞSAVCILIKLARI İDARİ VE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE DAİR YÖNETMELİK (İKİNCİ KISIM ALTINCI BÖLÜM, BEŞİNCİ KISIM BİRİNCİ BÖLÜM) TESTLER	426
ÜNİTE 16 BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN İDARİ İŞLER İLE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK (ÜÇÜNCÜ KISIM BİRİNCİ BÖLÜM) TESTLER	428
ÜNİTE 17 6100 SAYILI HUKUK MUHAHEMELERİ KANUNU (MADDE 445) TESTLER	429
ÜNİTE 18 5271 SAYILI CEZA MUHAHEMESİ KANUNU (MADDE 38/A) TESTLER	430
ÜNİTE 19 BÖLGE ADLİYE VE ADLİ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE CUMHURİYET BAŞSAVCILIKLARI İDARİ VE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE DAİR YÖNETMELİK (MADDE 5) TESTLER	432

ÜNİTE 20 BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN İDARİ İŞLER İLE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK (MADDE 5)	434
TESTLER	
ÜNİTE 21 5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU (1 SORU).	483
TESTLER	

ORTAK SINAV KONULARI

ÜNİTE 22 5070 SAYILI ELEKTRONİK İMZA KANUNU	485
TESTLER	
ÜNİTE 23 CEZA MUHALEMESİNDE SES VE GÖRÜNTÜ BİLİŞİM SİSTEMİNİN UYGULANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK	493
TESTLER	
ÜNİTE 24 HUKUK MUHALEMELERİNDE SES VE GÖRÜNTÜ NAKLEDİLMESİ YOLUYLA DURUŞMA İCRASI HAKKINDA YÖNETMELİK	498
TESTLER	
ÜNİTE 25 RESMİ YAZIŞMALARDA UYGULANACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK	503
TESTLER	
ÜNİTE 26 7201 SAYILI TEBLİGAT KANUNU	537
TESTLER	
ÜNİTE 27 TEBLİGAT KANUNUNUN UYGULANMASINA DAİR YÖNETMELİK	551
TESTLER	
ÜNİTE 28 ELEKTRONİK TEBLİGAT YÖNETMELİĞİ	563
TESTLER	
ÜNİTE 29 4982 SAYILI BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU	570
TESTLER	
ÜNİTE 30 3071 SAYILI DİLEKÇE HAKKININ KULLANILMASINA DAİR KANUN	578
TESTLER	
ÜNİTE 31 ADALET BAKANLIĞI DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ	582
TESTLER	
ÜNİTE 32 ADALET BAKANLIĞI PERSONELİ GÖREVE YÜKSELME VE UNVAN DEĞİŞİKLİĞİ YÖNETMELİĞİ	601
TESTLER	
ÜNİTE 33 ADALET BAKANLIĞI MEMUR SINAV, ATAMA VE NAKİL YÖNETMELİĞİ	617
TESTLER	
ÜNİTE 34 492 SAYILI HARÇLAR KANUNU (BİRİNCİ KISIM, ÜÇÜNCÜ KISIM)	636
TESTLER	
ÜNİTE 35 BÖLGE ADLİYE VE ADLİ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE CUMHURİYET BAŞSAVCILIKLARI İDARİ VE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE DAİR YÖNETMELİK	643
TESTLER	
ÜNİTE 36 BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN İDARİ İŞLER İLE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK	701
TESTLER	
ÜNİTE 37 5271 SAYILI CEZA MUHALEMESİ KANUNU	723
TESTLER	
ÜNİTE 38 6100 SAYILI HUKUK MUHALEMELERİ KANUNU	793
TESTLER	
ÜNİTE 39 2577 SAYILI İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU	842
TESTLER	
ÜNİTE 40 5275 SAYILI CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUN	864
TESTLER	

**GÖREVDE YÜKSELME SINAVINDA TÜM GRUPLARA ORTAK
SORULACAK 32 SORU BÖLÜMDE YER ALAN KONULAR**

No.	Görevde Yükselme Sınavında Tüm Gruplara Ortak Sorulacak %40'lık Bölümde Yer Alan Konular
1	Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (6 soru) a) Genel esaslar b) Temel hak ve ödevler c) Cumhuriyetin temel organları
2	Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi, ulusal güvenlik (2 soru)
3	Devlet teşkilatı ile ilgili mevzuat (9 soru) a) 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu b) 5393 sayılı Belediye Kanunu c) 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ç) 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
4	657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve ilgili mevzuat (6 soru) a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
5	Türkçe dil bilgisi ve yazışma ile ilgili kurallar (2 soru)
6	Halkla ilişkiler (1 soru)
7	Etik davranış ilkeleri (1 soru)
8	Bakanlık merkez teşkilatı (1 soru) a) 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (38-56 ncı maddeler)
9	Adli ve idari yargı adalet komisyonlarının yapısı ve görevleri ile yargı örgütü (2 soru) a) Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (Üçüncü Kısım Üçüncü Bölüm) b) 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun c) 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun ç) Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik (İkinci Kısım Altıncı Bölüm, Beşinci Kısım Birinci Bölüm) d) Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin İdari İşler ile Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesi Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik (Üçüncü Kısım Birinci Bölüm)
10	Ulusal yargı ağı bilişim sistemi (1 soru) a) 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (Madde 445) b) 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu (Madde 38/A) c) Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik (Madde 5) ç) Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin İdari İşler ile Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesi Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik (Madde 5)
11	5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu (1 soru)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ 1982 ANAYASASI

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ VE GENEL ESASLAR

1.ÜNİTE

1.BÖLÜM

BAŞLANGIÇ

Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda;

Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak, Türkiye Cumhuriyetinin ebedi varlığı, refahı, maddi ve manevi mutluluğu ile çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi yönünde;

Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan **hiçbir kişi** ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;

Hiçbir faaliyetin Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevi değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı;

Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu;

Topluca Türk vatandaşlarının milli gurur ve iftiharlarda, milli sevinç ve kederlerde, milli varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, birbirinin hak ve hürriyetlerine kesin saygı, karşılıklı içten sevgi ve kardeşlik duygularıyla ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" arzu ve inancı içinde, huzurlu bir hayat talebine hakları bulunduğu;

FİKİR, İNANÇ VE KARARIYLA anlaşılacak, sözüne ve ruhuna bu yönde saygı ve mutlak sadakatle yorumlanıp uygulanmak üzere.

TÜRK MİLLETİ TARAFINDAN, demokrasiye aşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur.

Örnek Soru

Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın Başlangıç metninde yer almamıştır?

- A) Türk Devletinin bölünmez bütünlüğü
- B) Yargı bağımsızlığı ilkesi
- C) Atatürk milliyetçiliği
- D) Atatürk inkılap ve ilkeleri
- E) Millet iradesinin mutlak üstünlüğü

Cevap B

BİRİNCİ KISIM GENEL ESASLAR

Madde -1:	Devletin şekli
Madde -2:	Cumhuriyetin nitelikleri
Madde -3:	Devletin bütünlüğü, resmî dili, bayrağı, millî marşı ve başkenti
Madde -4:	Değiştirilemeyecek hükümler
Madde -5:	Devletin temel amaç ve görevleri
Madde -6:	Egemenlik
Madde -7:	Yasama yetkisi
Madde -8:	Yürütme yetkisi ve görevi
Madde -9:	Yargı yetkisi
Madde-10:	Kanun önünde eşitlik
Madde-11:	Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü

I. Devletin şekli: -Madde 1

Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

II. Cumhuriyetin nitelikleri: -Madde 2

Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.

TEST
1

**BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ
VE GENEL ESASLAR**

1. 1982 Anayasası'ndaki "Hiçbir kimse veya organ kaynağını anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz." hükmü, aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

A) Yasama yetkisi
B) Kanun önünde eşitlik
C) Egemenlik
D) Devletin büyüklüğü
E) Devlet şekli

2. Cumhuriyete ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Hem bir devlet şekli hem de bir hükümet şeklidir.
B) Egemenliğin toplumun tümüne ait olduğu devleti ifade eder.
C) Veraset ilkesinin rol oynamadığı bir hükümet sistemini anlatır.
D) Devletin temel organlarının seçimle iş başına geldiği bir yönetim biçimidir.
E) Türk inkılabının ortaya çıkardığı cumhuriyetçilik anlayışı sadece hükümdarlığın reddi anlamını taşır.

3. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın değiştirilmesi teklif dahi edilmeyen hükümleri arasında yer alır?

A) Türkiye devleti bir cumhuriyettir.
B) 18 yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme hakkına sahiptir.
C) Cumhurbaşkanı'nın görev süresi 5 yıldır.
D) 18 yaşını dolduran her Türk, milletvekili seçilebilir.
E) Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilir.

4. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi cumhuriyetin niteliklerinden biri değildir?

A) Laik devlet
B) Sosyal devlet
C) Hukuk devleti
D) Teokratik devlet
E) Demokratik devlet

5. "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, laik ve sosyal bir hukuk devletidir."

1982 Anayasası'nın yukarıdaki bu hükmü, aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

A) Devletin temel amaç ve görevlerini
B) Anayasanın bağlayıcılığını ve üstünlüğünü
C) Egemenliği
D) Devletin bağımsızlığını
E) Cumhuriyetin niteliklerini

6. 1982 Anayasası'na göre egemenlik aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) Millete
B) Devlete
C) Yargıya
D) Cumhurbaşkanı
E) Orduya

7. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi devletin amaç ve görevlerinden biri değildir?

A) Cumhuriyeti korumak
B) Demokrasiyi korumak
C) Yasama faaliyetlerini denetlemek
D) Türk milletinin bütünlüğünü korumak
E) Kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak

8. Aşağıdakilerden hangisi doğrudan 1982 Anayasası'nda düzenlenmemiştir?

A) Ülkenin sınırları
B) Başkentin Ankara olması
C) Millî marşın İstiklâl Marşı olması
D) Bayrağın ay yıldızlı al bayrak olması
E) Türkiye Devleti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olması

YASAMA

3. BÖLÜM

ÜÇÜNCÜ KISIM CUMHURİYETİN TEMEL ORGANLARI

BİRİNCİ BÖLÜM Yasama

I. Türkiye Büyük Millet Meclisi

A. Kuruluşu: –Madde 75

Türkiye Büyük Millet Meclisi genel oyla seçilen altıyüz milletvekilinden oluşur.

B. Milletvekili seçilme yeterliliği: –Madde 76

Onsekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

En az ilkokul mezunu olmayanlar, kısıtlılar, askerlikle iliştirilenler, kamu hizmetinden yasaklılar, taksirli suçlar hariç toplam **bir yıl** veya **daha fazla** hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, Resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler.

Hakimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ve Silahlı Kuvvetler mensupları, görevlerinden çekilmedikçe, aday olamazlar ve milletvekili seçilemezler.

C. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanının seçim dönemi: –Madde 77

(Değişik: 21/1/2017-6771/4 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri **beş yılda** bir aynı günde yapılır.

Süresi biten milletvekili yeniden seçilebilir.

Cumhurbaşkanlığı seçiminde birinci oylamada gerekli çoğunluğun sağlanamaması halinde 101 inci madde-deki usule göre ikinci oylama yapılır.

D. Seçimlerin geriye bırakılması ve ara seçimler: –Madde 78

Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin **bir yıl** geriye bırakılmasına karar verebilir.

Geri bırakma sebebi ortadan kalkmamışsa, erteleme kararındaki usule göre bu işlem tekrarlanabilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliklerinde boşalma olması halinde, ara seçime gidilir. Ara seçim, her seçim döneminde **bir defa** yapılır ve genel seçimden **otuz ay** geçmedikçe ara seçime gidilemez. Ancak, boşalan üyeliklerin sayısı, üye tamsayısının yüzde beşini bulduğu hallerde, ara seçimlerinin **üç ay** içinde yapılmasına karar verilir.

Genel seçimlere **bir yıl** kala, ara seçimi yapılamaz.

(**Ek fıkra: 27/12/2002-4777/2 md.**) Yukarıda yazılı hallerden ayrı olarak, bir ilin veya seçim çevresinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinde üyesinin kalmaması halinde, boşalmayı takip eden **doksan günden** sonraki ilk Pazar günü ara seçim yapılır. Bu fıkra gereği yapılacak seçimlerde Anayasanın 127 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz.

Örnek Soru

İki genel seçim arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliklerinde boşalma olması durumunda yapılan seçime ne ad verilir?

- A) Ara seçim
- B) Erken seçim
- C) Halk oylaması
- D) Seçimlerin geriye bırakılması
- E) Güven oylaması

Cevap A

E. Seçimlerin genel yönetim ve denetimi: –Madde 79

Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

YÜRÜTME

4. BÖLÜM

İKİNCİ BÖLÜM Yürütme

1. Cumhurbaşkanı

A. Adaylık ve seçimi: –Madde 101

(Değişik: 21/1/2017-6771/7 md.)

Cumhurbaşkanı, **kırk yaşını** doldurmuş, yükseköğrenim yapmış, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından, doğrudan halk tarafından seçilir.

Cumhurbaşkanının görev süresi **beş yıldır**. Bir kimse **en fazla iki defa** Cumhurbaşkanı seçilebilir.

Cumhurbaşkanlığına;

- Siyasi parti grupları,
- En son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler,
- En az yüzbin seçmen aday gösterebilir.

Cumhurbaşkanı seçilen milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.

Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada **en çok** oy almış **iki aday** katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir.

İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması halinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır. İkinci oylamaya tek adayın kalması halinde, bu oylama referandum şeklinde yapılır. Aday, geçerli oyların salt çoğunluğunu aldığı takdirde Cumhurbaşkanı seçilir. Oylamada, adayın geçerli oyların çoğunluğunu alamaması halinde, sadece Cumhurbaşkanı seçimi yenilenir.

Seçimlerin tamamlanamaması halinde, yenisi göreve başlayınca kadar mevcut Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin diğer usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

B. Seçimi: –Madde 102

(Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

C. Andîçmesi: –Madde 103

Cumhurbaşkanı, görevine başlarken Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde aşağıdaki şekilde andîçer:

“Cumhurbaşkanı sıfatıyla, Devletin varlığı ve bağımsızlığını, vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünü, milletin kayıtsız ve şartsız egemenliğini koruyacağıma, Anayasaya, hukukun üstünlüğüne, demokrasiye, Atatürk ilke ve inkılaplarına ve laik Cumhuriyet ilkesine bağlı kalacağıma, milletin huzur ve refahı, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde herkesin insan haklarından ve temel hürriyetlerinden yararlanmasını ülküsünden ayrılmayacağıma, Türkiye Cumhuriyetinin şan ve şerefini korumak, yüceltmek ve üzerime aldığım görevi tarafsızlıkla yerine getirmek için bütün gücümle çalışacağıma Büyük Türk Milleti ve tarih huzurunda, namusum ve şerefim üzerine andîçerim.”

D. Görev ve yetkileri: –Madde 104

(Değişik: 21/1/2017-6771/8 md.)

Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.

Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.

Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının **ilk günü** Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.

Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.

Kanunları yayımlar.

Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.

Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.

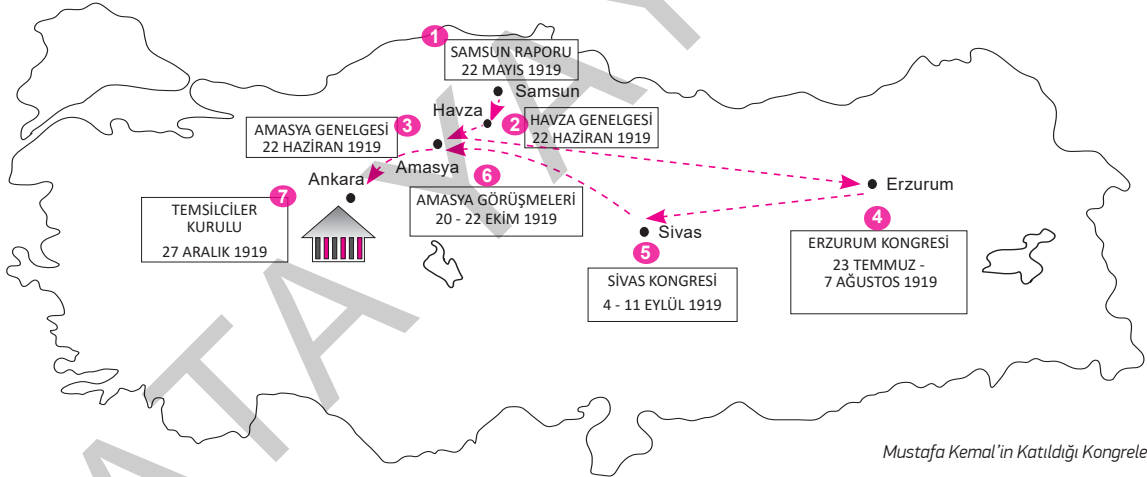
Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanları atar ve görevlerine son verir.

KURTULUŞ SAVAŞI HAZIRLIK DÖNEMİ

2. BÖLÜM

M. KEMAL PAŞA'NIN İSTANBUL'A GELİŞİ

- Mondros imzalandığı zaman Mustafa Kemal Paşa, Suriye Cephesi'nde savaşıyordu. Mondros'tan hemen sonra, Adana'da Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı'na atandı.
- Mustafa Kemal ateşkesine rağmen Suriye-Filistin Cephesi'nde İtilaf Devletleri'yle mücadeleye devam etmek istiyordu.
- Ancak Yıldırım Orduları Komutanlığı bir hafta sonra lağvedilince Mustafa Kemal İstanbul Hükümetinden aldığı emir ile 13 Kasım 1918'de İstanbul'a geldi.
- İstanbul Limanı'nda İtilaf donanmalarını görünce, yanında yer alan yaveri Cevat Abbas'a "Geldikleri gibi giderler!" demiştir.
- Bu gelişme sırasında Mustafa Kemal arkadaşı Dr. Rasim Ferit (Talat) Bey'e de "Hata ettim, İstanbul'a gelmemeliydim. Ne yapıp edip Anadolu'ya dönmenin çaresini bulmalı." demiştir.
- Kâzım Karabekir, Ali Fuat, Rauf Orbay, Refet Bele ve İsmet İnönü ile görüştü.
- İstanbul'da Fethi Bey'le birlikte Minber Gazetesi'ni çıkardı. Osmanlı Hürriyetperver Avam Fırkası'nın çalışmalarına katıldı.

Mustafa Kemal'in Katıldığı Kongreler

MUSTAFA KEMAL'İN SAMSUN'A ÇIKIŞI (19 MAYIS 1919)

- M. Kemal Paşa İstanbul'da vatani kurtarmanın imkânsız olduğunu anlayınca Anadolu'ya geçmeye karar verdi. Anadolu'ya geçerken alacağı resmi bir görev yapmayı düşündüğü işleri kolaylaştırabilirdi.
- İşgal güçleri, 1919'un başlarında Doğu Karadeniz'de ortaya çıkan karışıklığın düzeltilmesi için İstanbul Hükümetine başvurular. İstanbul Hükümeti bölgede asayiş sağlaması için M. Kemal Paşa'yı 9. Ordu Müfettişliğine atadı.
- Müfettişliğin yetkileri çok geniş tutuldu, görev bölgesindeki askeri ve sivil makamlara emretme yetkisi verildi.

9. Ordu Müfettişliği

- 9. Ordu müfettişi olarak görevli olduğu illerin kapsamı şöyleydi: Trabzon, Erzurum, Sivas, Van, Erzin-can, Samsun, Ankara, Kastamonu, Bitlis
- Nisan 1919 yılında yapılan bir gizli toplantı sonucunda Üçlü Yemin (Üçler Misakı) adlı bir rapor neticesinde kurulmuştur.
- Merkezi Erzurumdur.
- 15 Haziran 1919 tarihinde 3. Ordu Müfettişliği olarak değiştirilmiştir.

Doğrudan İstanbul Hükümetinin Çıkardığı Ayaklanmalar

Ahmet Anzavur Ayaklanması

- Amaç; milli kuvvetleri yok etmek, Boğazlar'da tampon bölge oluşturmak
- Çanakkale ve Balıkesir yöresinde çıkartılmıştır.
- Çerkez Ethem ve Ali Fuat Paşa bastırmıştır.

Kuva-yı İnzibatiye Ayaklanması (Hilafet Ordusu)

- Amaç; milli kuvvetleri yok etmek, İzmit ve doğusunun güvenliğini sağlamak, İzmit ve çevresinde çıkarılmıştır.
- Çerkez Ethem ve Ali Fuat Paşa tarafından bastırılmıştır.

İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri'nin Çıkardığı Ayaklanmalar

Bolu-Düzce Hendek ve Adapazarı Ayaklanması.

- Amaç; Boğazlar ve çevresinde tampon bölge oluşturmaktır.
- Ali Fuat Paşa ve Çerkez Ethem tarafından bastırılmıştır.

Yozgat Ayaklanması (Çapanoğlu)

- Amaç; milli kuvvetleri yok etmek
- Çerkez Ethem tarafından bastırılmıştır.
- En büyük ve en tehlikeli olan ayaklanmadır.

Cemil Çeto Ayaklanması

- Bingöl ve çevresinde hakim olmak isteyen İngilizlerin çalışmaları sonucu çıkan Kürt aşiretlerinin çıkardığı ayaklanmadır.

Milli Aşiret Ayaklanması (Urfa)

- Fransızların tahriki sonucu Urfa civarında çıkan ayaklanmadır.
- Şeyh Recep Ayaklanması
- Sivas ve çevresinde çıkartılmıştır.
- Yenihan Ayaklanması
- Yıldızeli ve civarında çıkan isyandır.
- Zile Ayaklanması
- Tokat ve Zile civarında çıkan ayaklanmadır.
- Postacı Nazım Ayaklanması
- Sivas ve civarında çıkan ayaklanmadır.

Konya Ayaklanması (Delibaş Mehmet)

- Dini istismar söz konusudur.
- Demirci Mehmet Efe tarafından bastırıldı.

Konya (Bozkır Aşireti Ayaklanması)

- Dini istismar ederek aşiret reisleri tarafından çıkarılmıştır. Arif Bey komutasındaki kuvvetler tarafından bastırılmıştır.

Şeyh Eşref Ayaklanması

- Bayburt'ta dini istismar sonucu çıkmıştır.
- Halit Bey tarafından bastırılmıştır.

Koçkiri Ayaklanması

- Sivas ve Erzincan'da çıkan dinsel mezhepçi bir Kürt aşireti ayaklanmasıdır.
- Ayaklanma Nureddin Paşa Komutasındaki Merkez Ordusu tarafından bastırılmıştır.

Ali Batı Ayaklanması

- Mardin ve çevresinde çıkan, İngilizlerin petrol bölgesine hakim olmak için desteklediği ayaklanmadır.

Afyon Ayaklanması (Çopur Musa)

- Milli kuvvetlere karşı yapılmış, dini istismar söz konusudur.
- Refet Bele tarafından bastırıldı.

Örnek Soru

Aşağıdakilerden hangisi doğrudan İstanbul Hükümetinin çıkardığı ayaklanmadır?

- A) Anzavur Ayaklanması B) Konya Ayaklanması
C) Ali Batı Ayaklanması D) Koçkiri Ayaklanması
E) Afyon Ayaklanması

Cevap A

Azınlıkların Çıkardığı Ayaklanmalar

Doğu ve Güneydoğu'da

- Ermeni Ayaklanması

Kuzey Anadolu'da

- Rum Ayaklanması

Doğu Trakya ve Batı Anadolu'da

- Yunan Ayaklanması

Kuvâ-yı Milli'ye Taraftarlarının Ayaklanmaları

Çerkez Ethem Ayaklanması

- Daha önce milli kuvvetler yanlısı olup, sonradan isyan etmiştir.
- Birçok ayaklanmayı bastırmıştır.
- Düzenli orduya katılmak istememiştir.
- Yunanlılar bu ayaklanma ile taarruza geçmiştir.
- Kuvâ-yı Milliyecilerin ayaklanmaları I. İnönü zaferi ile birlikte bastırılmıştır.

Demirci Mehmet Efe Ayaklanması (Denizli)

- Düzenli orduya katılmayı reddedip isyan etmiştir.
- İsyan Refet Bele tarafından bastırılmıştır.

7. I. TBMM'nin ihtilal meclisi olduğuna meclisin;

- I. Teşkilat-ı Esasi'yi hazırlaması,
- II. Seçimleri 2 yıl arayla yapması,
- III. Yasama, yürütme ve yargı güçlerini tek elde toplaması

faaliyetlerinden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

8. **Başkomutanlık Meydan Muharebesi sonucunda;**

- I. İzmir,
- II. Edirne
- III. Kütahya

şehirlerinden hangileri Mudanya Ateşkes Antlaşması'yla TBMM denetimine bırakılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

9. TBMM, Moskova Antlaşması'nın imzalanmasından sonra Doğu Cephesi'ndeki birliklerini batıya kaydırmıştır.

Bu durumun;

- I. Doğu sınırlarının güvence altına alındığı
- II. TBMM'nin siyasi alanda güçlendiği
- III. İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılıklarının yaşandığı

yargılarından hangilerinin göstergesi olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

10.

- Türk ordusunun savunmadan taarruza geçmesi
- İtalya'nın askerlerini Anadolu'dan tamamen çekmesi

Yukarıdaki gelişmelerin aşağıdakilerden hangisinin sonucu olduğu savunulabilir?

- A) Birinci İnönü Muharebesi
- B) Lozan Antlaşması
- C) Sakarya Meydan Muharebesi
- D) Mudanya Ateşkes Antlaşması
- E) Büyük Taarruz

11. **Anlaşma Devletleri ikilik çıkarmak amacıyla aşağıdakilerden hangilerine TBMM'nin yanında İstanbul Hükümeti yetkilerini de çağırmıştır?**

- A) Londra – Lozan
- B) Mudanya – Lozan
- C) Ankara – Kars
- D) Gümrü – Londra
- E) Moskova – Kars

12. Lozan Barış Antlaşması'nda yabancı şirketlerin ve yabancı okulların Türk kanunlarına bağlı olması kabul edilmiştir.

Bu uygulama ile;

- I. Egemenlik haklarını koruma
- II. Azınlıkları ülkeden çıkarma
- III. Yabancı okulların tamamını kapatma

durumlarından hangilerini amaçlamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

13. TBMM, Misak-ı Milli sınırlarının belirlenmesinde birçok devletle karşı karşıya gelmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu devletler içinde gösterilemez?

- A) Yunanistan
- B) Fransa
- C) İngiltere
- D) Romanya
- E) Sovyet Rusya

14.

- I. Kapitülasyonlar
- II. Ermeni Sorunu
- III. İstanbul ve Boğazlar

TBMM, Lozan'da gündeme gelen yukarıdaki konulardan hangilerinde egemenlik haklarını korumayı başarmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

4. BÖLÜM

ATATÜRK DÖNEMİ İÇ POLİTİKADAKİ GELİŞMELER

II. TBMM'nin Açılması (11 Ağustos 1923 - 1 Ekim 1927)

- 23 Nisan 1920'de açılan I. TBMM zor şartlarda Milli Mücadele'yi yürütmüş ancak bu süreçte oldukça yıpranmıştır.
- Lozan Görüşmeleri'ne ara verildiği dönemde TBMM, 1 Nisan 1923'te seçimlerin yenilenmesi kararını almıştır.
- Yapılan seçimlerde Mustafa Kemal İzmir ve Ankara'dan milletvekili seçilmiştir. Ancak Ankara'yı tercih etmiştir.
- II. TBMM birçok inkılap hareketini gerçekleştirmesi nedeniyle İnkılapçı Meclis olarak isimlendirilmiştir.

Ankara'nın Başkent Olması (13 Ekim 1923)

- Yeni oluşturulan ve Lozan Antlaşması'nı onaylayan TBMM'ye, Dışişleri Bakanı İsmet Paşa, Ankara'nın başkent olmasını isteyen, tek maddelik bir yasa tasarısı sundu. 13 Ekim 1923'te onaylanan; "Türkiye Devleti'nin makamı idaresi Ankara şehridir" maddesi ile Ankara'nın başkent olması oy çokluğu ile kabul edildi.
- Ankara'nın başkent seçilmesinde;
 - İstanbul'un Boğazlar yolu üzerinde olması nedeniyle saldırılara açık olması
 - Ankara'nın Milli Mücadele'nin merkezi olması ve başkent olabilecek jeopolitik konuma sahip olması
 - Anadolu'nun ekonomik yönden kalkındırılmak istenmesi
 - Yeni Türk devletinin Osmanlı'nın devamı izlenimini ortadan kaldırmak

gibi gerekçeler etkili olmuştur.

Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri

Cumhuriyet Halk Fırkası (9 Eylül 1923)

- I. TBMM açıldıktan sonra mecliste gruplaşmalar oldu. Ancak bunlar resmi değildi. Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasından sonra yapılacak inkılaplar için güçlü bir meclis desteğine ihtiyaç duyan Mustafa

Kemal II. TBMM'nin açılışından önce Halk Fırkası'nı kurarak seçimlere gitti ve mecliste çoğunluğu sağladı.

- 8 Nisan 1923'te Mustafa Kemal tarafından hazırlanan "9 Umde" adlı seçim bildirisi yayımlanmıştır.
- Partinin ilk kongresi **Sivas Kongresi** olarak kabul edilmiştir.
- Temel amacı laiklik ve cumhuriyetçiliktir.
- Türkiye'yi hukuk devleti hâline getirmek ve demokrasiyi yerleştirmek amacıyla kurulmuştur.
- Partinin yayın organları, **Ulus**, **Akşam** ve **Hakimi-yet-i Milliye** gazeteleridir.
- Atatürk **Nutuk** adlı eserini 1927 tarihinde yapılan Cumhuriyet Halk Fırkası'nın ikinci büyük kongresinde okumuştur.
- İlk siyasi parti** olup bütün inkılaplar bu parti tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Mecliste oluşturulan **Müdafaa-i Hukuk Grubu'nun** partileşmiş şeklidir.
- Parti programı altı **Atatürk ilkesi** üzerine oturtulmuştur. Atatürk ilkeleri 1931 yılında partinin programında yer almıştır.
- Türk tarihinin **en uzun ömürlü** partisidir.
- 1950 yılına kadar iktidarda kalmıştır.
- Ekonomide devletçi esasları benimsemiştir.
- Demir yollarının artırılması gereği ortaya konulmuştur.
- Aşarın kaldırılmasının gereği belirtilmiştir.
- Askerlik süresinin uzatılması savunulmuştur.
- 1939'dan itibaren parti içinde muhalefet görevini yap-sın diye **Müstakil Grup** oluşturulmuştur.

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (17 Kasım 1924)

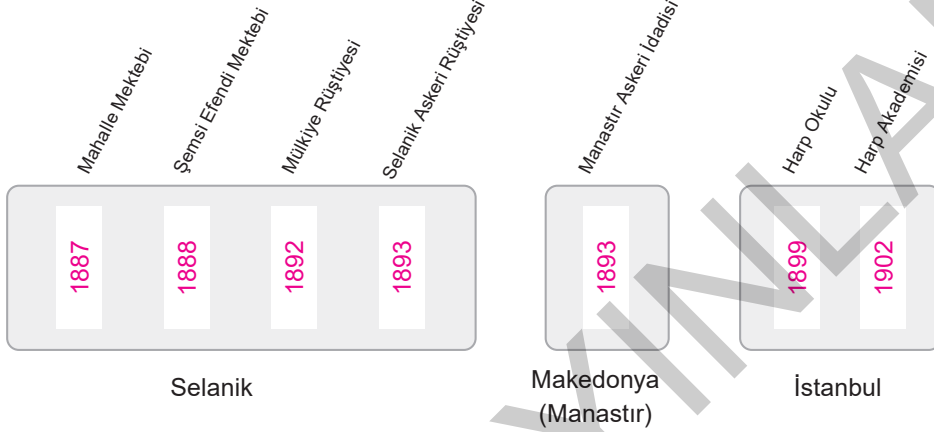
- Cumhuriyet ilanından sonra kurulan ilk muhalefet partisidir.
- CHP'den sonra kurulan ikinci partidir.
- Partinin kurucuları şunlardır: Genel başkan Kâzım Karabekir, Genel Sekreter Ali Fuat Cebesoy, Rauf Orbay, Rafet Bele ve Adnan Adıvar
- Parti ilk şubelerini Urfa'da açmıştır.
- Yayın organları: Vatan, Son Telgraf, İstiklal ve Tevhid, Efkar'dır.

ATATÜRK'ÜN HAYATI

ATATÜRK'ÜN OKUDUĞU OKULLAR

- Okul çağına gelen Atatürk annesinin isteğiyle Mahalle Mektebi'ne yazılır. Daha sonra babasının isteği üzerine Şemsi Efendi İlkokulu'na naklini alır. Babasının ölümüyle öğrenim hayatına ara verir. Selanik Askeri Rüştiyesi'nde zekâsı ve çalışkanlığıyla ön plana çıkan Mustafa'ya matematik öğretmeni "Kemal" adını verir.

Mustafa Kemal'in Öğrenim Hayatı

ATATÜRK'Ü ETKİLEYEN DÜŞÜNÜRLER

- Kişiliğini ve önderliğini okumaya borçlu olan Atatürk hiçbir zaman okuma alışkanlığını bırakmadı. Düşüncesi yapılırken Türk tarihi ve kültürünün rolü büyük oldu. Birçok yerli ve yabancı yazarın eserlerini okudu.

Bunlardan bazıları şunlardır:

- J. J Rousseau
- Ziya Gökalp
- Tevfik Fikret
- Namık Kemal
- Mehmet Akif Ersoy

ATATÜRK'ÜN SAVAŞLARI VE MÜCADELESİ

- 31 Mart Vakası (Kolağası)
- Trablusgarp Savaşı (Binbaşı)
- II. Balkan Savaşı (Binbaşı)
- Çanakkale Savaşı (Albay)
- Doğu Cephesi (General)
- Suriye Cephesi (General)
- Sakarya Savaşı (General-Başkomutan)
- Büyük Taarruz (Mareşal -Başkomutan)

ATATÜRK'ÜN ÜSTLENDİĞİ GÖREVLER

- 1905: Şam 5. Ordu (Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurdu.)
- 1907: Kolağası rütbesiyle Makedonya (İttihat ve Terakki'den ayrıldı.)
- 1909: III. Ordu'nun Selanik Tümeni Kurmay Başkanlığı
- 1910: Fransa'da düzenlenen Picardi Manevraları'na katıldı. Bu onun Batı ile ilk temasıdır.
- 1911: Trablusgarp Savaşı'nda Binbaşı oldu.
- 1913: II. Balkan Savaşı'nda Bolayır Kolordusu'nda görev aldı ve Edirne'nin alınmasında rol oynadı.
- 1913: Sofya askeri ataşesi (ateşemiliterlik) oldu.
- 1915: Çanakkale Savaşları'nda Arıburnu, Conkbayırı ve Anafartalarda mücadele etti ve Anafartalar Grup Komutanlığı yaptı.
- 1916: Kafkas Cephesi'nde Muş ve Bitlis'i geri aldı. Tümgeneralliğe yükseltildi.
- 1917: Suriye ve Filistin Cephesi'nde 7. Ordu Komutanlığı görevini üstlendi. Velihaht Vahdettin ile Almanya ziyaretine gitti.
- 1918: Avusturya'da (Karlsbad) kısa süreli tedavi gördü.
- 1918: Yıldırım Orduları Komutanlığı'nı Alman Sanders'ten devraldı.

8. İzmir İktisat Kongresi'nin toplanması;

- I. Zirai kalkınmayı sağlama
- II. Ekonomik bağımsızlığı sağlayacak temel ilkeleri belirleme
- III. I. Beş Yıllık Sanayi Planını hazırlama

amaçlarından hangilerine yöneliktir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. Aşağıdakilerden hangisi hukuk devletinde bulunması gereken özelliklerden biri değildir?

- A) Temel hak ve özgürlüklerin güvence altında bulunması
- B) Yönetimin hukuka bağlı olması
- C) Yasaların vatandaşların durumlarına göre değiştirilmesi
- D) Yargı kurumlarının bağımsızlığının sağlanması
- E) Yasaların anayasaya uygun olması

10. Kanun önünde eşitliğin sağlanması ve her türlü ayrıcalığın reddi anlamına gelen "Halkçılık" aşağıdakilerden hangisiyle doğrudan ilgilidir?

- A) Özgürlük
- B) İnkılapçılık
- C) Devletçilik
- D) Demokrasi
- E) Bağımsızlık

11. Yürürlükteki anayasaya göre, herkes vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

Anayasada yer alan bu hüküm öncelikle aşağıdaki ilkelerden hangisinin bir gereğidir?

- A) Cumhuriyetçilik
- B) Devletçilik
- C) Laiklik
- D) Milliyetçilik
- E) İnkılapçılık

12. Sosyoloji ve kültür alanında yaptığı çalışmalarla Türkçülüğün esaslarını ilmi bir temele oturtan fikir adamı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enver Paşa
- B) Ziya Gökalp
- C) Namık Kemal
- D) Ziya Paşa
- E) Prens Sabahattin

13. Vatandaş haksızlığa uğradığı zaman, herkese eşit biçimde uygulanan yasalarla hakkını arar.

Bu anlayış aşağıdaki ilkelerden hangisiyle doğrudan ilgilidir?

- A) Milliyetçilik
- B) Halkçılık
- C) Cumhuriyetçilik
- D) İnkılapçılık
- E) Devletçilik

14. Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilmesi, aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangileri doğrultusunda gerçekleşmiştir?

- A) Cumhuriyetçilik - halkçılık
- B) Milliyetçilik - devletçilik
- C) Laiklik - milliyetçilik
- D) Halkçılık - devletçilik
- E) İnkılapçılık - devletçilik

15.

- I. Türkiye İş Bankası'nın kurulması
- II. Yabancıların elindeki işletmelerin satın alınması
- III. Demir yollarının yapımına hız verilmesi

Yukarıdakilerden hangileri devletçilik politikası uygulamaları arasındadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

16. Atatürk "Milletle efendilik yoktur. Hizmet vardır. Bu millete hizmet eden onun efendisi olur." demiştir.

Atatürk'ün bu ifadesiyle aşağıdaki ilkelerden hangisinin doğrudan vurgulandığı söylenebilir?

- A) İnkılapçılık
- B) Laiklik
- C) Devletçilik
- D) Halkçılık
- E) Milliyetçilik

ULUSAL GÜVENLİK

3. ÜNİTE

MİLLİ GÜVENLİK

Kavramsal Olarak Güvenlik Ve Millî Güvenlik

- Millî güvenlik, devletin her türlü dış ve iç tehditlere karşı korunması şeklinde tanımlanmaktadır.
- Millî güvenlik, asayiş hizmetinin de üzerinde, güvenliğin en üst yapısı ve toplam güvenliğin bir semsiyesi konumundadır.
- İkinci Dünya Savaşı'ndan önce millî güvenlik, yalnız "millî savunma" olarak düşünülürken; bu savaştan elde edilen tecrübeler ışığında millî savunma kavramı "topyekûn güvenlik" veya günümüz deyiimiyle "millî güvenlik" kavramına dönüşmüştür.
- Millî güvenlik kavramının temel olarak, ekonomik, hukuki ve siyasi yönleri bulunmaktadır.

Ekonomi

- Millî güvenliğin sağlanmasında, ülkenin kaynaklarının en etkin şekilde kullanılmasına ihtiyaç vardır.
- Devletler, birbirlerine ekonomik ambargo uygulama, ticaret ambargosu koyma, malları boykot etme ve ulaşım araçlarını kendi ülkelerine sokmama gibi önlemler almışlardır.
- Böylece, ekonomi bir ülkenin millî güvenliğini doğrudan tehdit edebilecek bir hale gelmiş, beraberinde ekonominin güvenliği ve güvenliğin ekonomisi gibi yeni kavramlar ortaya çıkmıştır.

Hukuk

- Millî güvenlik kavramının Anayasa'da temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında bir sebep olarak kabul edilmesi, millî güvenliğin sağlanması ve korunması konusunda, Cumhurbaşkanı ile Millî Güvenlik Kurulu (MGK)'nın sorumlulukları Anayasa ve kanunla belirlenmiştir.
- Ayrıca millî güvenliğe ilişkin tanımın 2945 sayılı MGK ve MGK Genel Sekreterliği Kanunu'nda yapılmış olması hususları da kavramın hukuki göstergelerini teşkil etmektedir.
- 1983 yılında hazırlanan 2945 sayılı MGK ve MGK Genel Sekreterliği Kanununda, millî güvenliğin tanımına yer verilmiştir.
- Bu tanıma göre "Millî Güvenlik; Devletin anayasal düzeninin, millî varlığının, bütünlüğünün, milletlere-

rası alanda siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik dâhil bütün menfaatlerinin ve ahdi hukukunun her türlü dış ve iç tehditlere karşı korunması ve kollanmasıdır."

Siyasi

- Millî güvenlik kavramının diğer bir boyutu ise, siyasi yönünün bulunmasıdır.
- Anayasa ve kanunlar çerçevesinde; millî güvenlik ile ilgili tedbirlerin alınması ve uygulanması sorumluluğu, Cumhurbaşkanına aittir.
- Millî güvenlik tanımında yer alan hususlar, aslında Türkiye Cumhuriyeti'nin hayati öneme haiz, kolayca anlaşılabilen millî değerleridir.
- Milli değerler şunlardır:
 - > Anayasal Düzen: Anayasanın temel ilke, esas ve hükümlerine göre kurulmuş olan düzendir. Anayasal düzenin kapsamında, egemenlik (hükümlerlik), siyasal bağımsızlık, devletin mevcudiyeti ve rejimin hayatta kalması (hayatiyet) unsurları vardır.
 - > Millî varlık: TDK Güncel Türkçe Sözlüğüne göre "Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel değerler ile yer altı ve yer üstü zenginliklerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü" dür.
 - > Millî bütünlük: Siyasi bütünlük ve toprak bütünlüğü yanında, manevi değerlerden millî şuur, millî birlik ve beraberlik ruhunu da kapsamaktadır.
 - > Milletlerarası Alanda Siyasi, Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Dâhil Bütün Menfaatler: Türkiye Cumhuriyeti'nin diğer devletlerle ilişkilerinde, uluslararası hukuk çerçevesinde siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik dâhil bütün hak ve menfaatlerini ifade etmektedir.
 - > Ahdi hukuk: Bir devletin var olması, bağımsızlığı, hükümlerlik hakkı, sınırlarına ilişkin bir veya birden fazla devletle yaptığı karşılıklı beyan ve kabulleri ihtiva eden ve anlaşma ve anlaşmalarla gerçekleşen hukukunu içermektedir.

Millî Güvenlik Kavramının Temel Unsurları

- Millî güvenliğe ilişkin tanımlar analiz edildiğinde, millî güvenlik kavramının kapsamında üç temel unsurun bulunduğu anlaşılmaktadır.

TEST
1

ULUSAL GÜVENLİK

1. Devletler, birbirlerine iktisadi ambargo uygulama, ticaret ambargosu koyma, malları boykot etme ve ulaşım araçlarını kendi ülkelerine sokmama gibi önlemler almışlardır. Böylece, iktisadi güç bir ülkenin millî güvenliğini doğrudan tehdit edebilecek bir hale gelmiştir.

Metinde milli güvenlik kavramının aşağıdaki hangi önüne vurgu yapılmıştır?

- A) Siyasi
B) Hukuki
C) Eğitim
D) Ekonomi
E) Nüfus

2. Milli güvenlik unsurlarından biri olan büyük bir nüfus (Demografik Güç), güçlü bir devlet için şarttır; ancak tek başına büyüklüğün göstergesi değildir.

Nüfus yapısı aşağıdaki hangi durumda devletler için milli bir güç unsuru haline gelir?

- A) Erkek nüfusun kadın nüfusundan fazla olması durumunda
B) Genç nüfus oranının fazla olması durumunda
C) Eğitimli ve üretken insan sayısının fazla olması durumunda
D) Manevi değerlere bağlı insan sayısının fazla olduğu durumda
E) Refah düzeyi yüksek olan insan sayısının fazla olması durumunda

3. Aşağıdakilerden hangisi İstiklal Savaşı sırasında, milli güvenlik ile ilgili sorunları görüşmek üzere Atatürk tarafından 1922’de teşkil edilmiş kuruluştur?

- A) Millî Savunma Yüksek Kurulu
B) Harp Encümeni
C) Yüksek Müdafaa Meclisi
D) Erkan-ı Harbiye Vekaleti
E) Merkez ordusu

4. Millî güvenlik ile ilgili tedbirlerin alınması ve uygulanmasında yetki ve sorumluluk aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Cumhurbaşkanı
B) Cumhurbaşkanı yardımcısı
C) Milli Savunma Bakanı
D) Genelkurmay Başkanı
E) İçişleri Bakanı

5. Türk vatandaşlarının, milli sınırlar içinde kederde ve sevinçte topyekûn olarak hareket etmesi ve milli tarih ve kültür bilinciyle Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ne sahip çıkması aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Milli varlık
B) Uluslararası alanda siyasi, iktisadi, sosyal ve kültürel çıkarların korunması
C) Ahdi hukuk
D) Anayasal düzen
E) Milli bütünlük

6. Aşağıdakilerden hangisi günümüzde, Soğuk Savaş dönemindeki belirgin askeri tehdidin yerine ortaya çıkan tehdit unsurlarından biri değildir?

- A) Bölgesel ve ülke içi kriz ve çatışmalar
B) Sınır aşan suç örgütleri
C) Kitle imha silahlarının yayılması
D) Siber terörizm
E) Deniz haydutluğu/korsanlık

7. 1949 yılında çıkarılan 5399 sayılı kanunla teşkil edilen “Millî Savunma Yüksek Kurulu” 1961 Anayasası ile kurum haline getirilmiş ve adı savunmadan güvenliğe geçiş kapsamında ve diğer ülkelerdeki değişikliklere paralel olarak ismi değiştirilmiştir.

Sözü edilen bu yeni isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî Güvenlik Kurulu
B) Yüksek Müdafaa Meclisi
C) Millî Savunma Teşkilatı
D) Genelkurmay Başkanlığı
E) Millî Birlik Komitesi

rilmiş ya da tutuklanmış olan başkan göreve dönünceye kadar görev yapar.

Belediye başkanı veya başkan vekili seçilinceye kadar belediye başkanlığı görevi, meclis birinci başkan vekili, bulunmaması durumunda ikinci başkan vekili, onun da bulunmaması durumunda vali tarafından görevlendirilecek bir kamu görevlisi tarafından yürütülür.

Belediye başkanı veya başkan vekili seçimi **en geç onbeş gün** içinde tamamlanmadığı takdirde belediye meclisinin feshine ilişkin hükümler uygulanır.

Belediye başkanı görevlendirilmesi:

–Madde 46

Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması ve yeni belediye başkanı veya başkan vekili seçiminin yapılamaması durumunda, seçim yapılmıyaya kadar belediye başkanlığına büyükşehir ve il belediyelerinde İçişleri Bakanı, diğer belediyelerde vali tarafından görevlendirme yapılır. Görevlendirilecek kişinin belediye başkanı seçilme yeterliğine sahip olması şarttır.

Örnek Soru

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre; belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması durumunda, vali tarafından belediye meclisinin kaç gün içinde toplanması sağlanır?

- A) 3 B) 5 C) 7 D) 10 E) 15

Cevap D

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Organlara İlişkin Ortak Hükümler

Görevden uzaklaştırma: –Madde 47

Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organları veya bu organların üyeleri, kesin hükme kadar İçişleri Bakanı tarafından görevden uzaklaştırılabilir.

Görevden uzaklaştırma kararı **iki ayda** bir gözden geçirilir. Devamında kamu yararı bulunmayan görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır.

Görevden uzaklaştırılanlar hakkında; kovuşturma açılmaması, kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması durumunda görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır.

Görevden uzaklaştırılan belediye başkanına, görevden uzak kaldığı sürece aylık ödeneğinin **üçte ikisi** ödenir ve bu süre içinde diğer sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam eder.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Belediye Teşkilâtı

BİRİNCİ BÖLÜM

Belediye Teşkilâtı ve Personeli

Belediye teşkilâtı: –Madde 48

Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur.

Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Norm kadro ve personel istihdamı:

–Madde 49

Norm kadro ilke ve standartları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken belirlenir. Belediyenin ve bağlı kuruluşlarının norm kadroları, bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

Belediye personeli, belediye başkanı tarafından atanır. Birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulur.

Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir. Sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamaz. Bu personelin, yürütecekleri hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımaları şarttır. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edilecekler ödenecek net ücret, söz konusu kadro unvanı için birinci derecenin birinci kademesi esas alınmak suretiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre tespit edilecek her türlü ödemeler toplamının net tutarının **yüzde 25** fazlasını geçmemek üzere belediye meclisi kararıyla belirlenir. Genel hükümlere göre birinci dereceden kadro ihdas edilemeyen kadro unvanları için ise o kadro unvanından ihdası yapılmış en yüksek kadro derecesinin birinci kademesi esas alınır ve yapılacak ödemenin azami tutarı yukarıda belirtilen usûle göre tespit olunur. Bu fıkra hükümlerine

İşletme tesisi: –Madde 71

Belediye, özel gelir ve gideri bulunan hizmetlerini Çevre ve Şehircilik Bakanlığının izniyle bütçe içinde işletme kurarak yapabilir.

Borç ve alacakların takas ve mahsubu:

–Madde 72

(Mülga: 24/7/2008-5793/47 md.)

ALTINCI KISIM
Çeşitli ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Kentsel dönüşüm ve gelişim alanı: –Madde 73

(Değişik: 17/6/2010-5998/1 md.)

Belediye, belediye meclisi kararıyla; konut alanları, sanayi alanları, ticaret alanları, teknoloji parkları, kamu hizmeti alanları, rekreasyon alanları ve her türlü sosyal donatı alanları oluşturmak, eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa ve restore etmek, kentin tarihi ve kültürel dokusunu korumak veya deprem riskine karşı tedbirler almak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilir. Bir alanın kentsel dönüşüm ve gelişim alanı olarak ilan edilebilmesi için yukarıda sayılan hususlardan birinin veya bir kaçının gerçekleşmesi ve bu alanın belediye veya mücavir alan sınırları içerisinde bulunması şarttır. Ancak, kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesi için ilgili belediyenin talebi ve Cumhurbaşkanınca bu yönde karar alınması şarttır.

Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı olarak ilan edilecek alanın; üzerinde yapı olan veya olmayan imarlı veya imarsız alanlar olması, yapı yükseklik ve yoğunluğunun belirlenmesi, alanın büyüklüğünün **en az 5 en çok 500** hektar arasında olması, etaplar halinde yapılabilmesi hususlarının takdiri münhasıran belediye meclisinin yetkisindedir. Toplamı 5 hektardan az olmamak kaydı ile proje alanı ile ilişkili birden fazla yer tek bir dönüşüm alanı olarak belirlenebilir.

Büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde kentsel dönüşüm ve gelişim projesi alanı ilan etmeye büyükşehir belediyeleri yetkilidir. Büyükşehir belediye meclisince uygun görülmesi halinde ilçe belediyeleri kendi sınırları içinde kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilir.

Büyükşehir belediyeleri tarafından yapılacak kentsel dönüşüm ve gelişim projelerine ilişkin her ölçekteki imar planı, parselasyon planı, bina inşaat ruhsatı, yapı

kullanma izni ve benzeri tüm imar işlemleri ve 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmaya büyükşehir belediyeleri yetkilidir.

Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanlarında bulunan yapıların boşaltılması, yıkımı ve kamulaştırılmasında anlaşma yolu esastır. Kentsel dönüşüm ve gelişim projesi kapsamında bulunan gayrimenkul sahipleri ve belediye tarafından açılacak davalar, mahkemelerde öncelikle görüşülür ve karara bağlanır.

Kentsel dönüşüm ve gelişim alanları içinde yer alan eğitim ve sağlık alanları hariç kamuya ait gayrimenkuller harca esas değer üzerinden belediyelere devredilir. (**Ek cümle:4/7/2019-7181/20 md.**) Devredilen bu gayrimenkuller için Cumhurbaşkanınca kentsel dönüşüm ve gelişim alanı kararının alındığı tarihten itibaren ecrimisil tahakkuk ettirilmez, tahakkuk ettirilen ecrimisiller terkin edilir, tahsil edilenler ise iade edilir. Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanlarında yıkılarak yeniden yapılacak münferit yapılarda ilgili vergi, resim ve harçların **dörtte biri** alınır.

Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanlarındaki gayrimenkul sahipleri ve 24/2/1984 tarihli ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanuna istinaden, hak sahibi olmuş kimselerle anlaşmaları halinde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanında hakları verilir. (**Ek cümle: 10/9/2014-6552/122 md.**) Anlaşma sonucu belediye mülkiyetine geçen gayrimenkuller haczedilemez. 2981 sayılı Kanun kapsamına girmeyen gecekondu sahiplerine enkaz ve ağaç bedelleri verilir veya belediye imkanları ölçüsünde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı dışında arsa veya konut satışı yapılabilir. Bu kapsamda bulunanlara Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile işbirliği yapılmak suretiyle konut satışı da yapılabilir. Enkaz ve ağaç bedelleri arsa veya konut bedellerinden mahsup edilir.

Kentsel dönüşüm ve gelişim alanı ilan edilen yerlerde belediyelere ait gayrimenkuller ile belediyelerin anlaşma sağladığı veya kamulaştırdıkları gayrimenkuller üzerindeki inşaatların tamamı belediyeler tarafından yapılır veya yaptırılır. Belediye ile anlaşma yapmayan veya belediyece kamulaştırılmasına gerek duyulmayan gayrimenkul sahiplerinden proje alanında kendilerine 3194 sayılı Kanunun 18 inci maddesine göre ayrı ada ve parselde imar hakkı verilmemiş olanlar kamulaştırmaz el atma davası açabilir.

Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanlarında yapılacak alt yapı ve rekreasyon harcamaları, proje ortak gideri sayılır. Belediyelere ait inşaatların proje ortak giderleri belediyeler tarafından karşılanır. Kendilerine ayrı ada veya parsel tahsis edilen gayrimenkul sahip-

TEST
2

5393 SAYILI BELEDİYE KANUNU

1.

- I. Nüfus
- II. Hattın uzunluğu
- III. Hattı kullanan sayısı
- IV. Araç kapasitesi

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre Belediyeler, kendisinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle çalışan ve toplu taşıma hizmeti yürüten gerçek ve tüzel kişilere yukarıdaki kriterlerden hangisi/hangilerini esas alarak tespit edeceği hatlardaki toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz veya indirimli olarak yararlananlara ilişkin gelir desteği ödemesi yapabilir?

- A) I – II – IV
- B) I – II – III – IV
- C) I – II – III
- D) III – IV
- E) II – III – IV

2. **5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre Targut Belediyesi yerleşim yeri adını değiştirmek üzere 12 belediye meclisi üyesinin tamamıyla olağanüstü toplanmıştır. Oylama sonucunun en az aşağıdakilerden hangisi olması halinde isim değişikliği kararı alınabilir?**

- A) 6
- B) 7
- C) 8
- D) 9
- E) 12

3. **5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre belediye başkanı ve meclis üyeleri, münhasıran kendileri, kaçınıcı derece dâhil kan ve kayın hısımları ve evlatlıkları ile ilgili işlerin görüşüldüğü meclis toplantılarına katılamazlar?**

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

4.

- I. Katma değer vergisi
- II. Özel tüketim vergisi
- III. Resim
- IV. Harç
- V. Katılma ve katkı payları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımları yukarıdaki vergilerden hangisi/hangilerinden muaftır?

- A) IV – V
- B) II – III – IV
- C) I – II
- D) I – II – III – IV – V
- E) III – IV – V

5. **5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının meskûn sahasının, komşu bir beldenin meskûn sahası ile birleşmesi sonucunda buralarda oturan seçmenlerin belde veya köyle birleşme oylaması sonucunun olumlu olması halinde başvuruya ait evrak, aşağıdakilerden hangisi tarafından katılacak belediyeye gönderilir?**

- A) Valilik
- B) Kaymakamlık
- C) İl/ilçe seçim kurulu
- D) Mahalli Tapu kadastro müdürlüğü
- E) Çevre ve şehircilik Bakanlığı

6. **5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre belediye başkanı görevi süresince ve görevinin sona ermesinden itibaren kaç yıl süreyle belediye ve bağlı kuruluşlarına karşı doğrudan doğruya veya dolaylı olarak taahhüde giremez, komisyonculuk ve temsilcilik yapamaz?**

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

5442 SAYILI İL İDARESİ KANUNU

6. ÜNİTE

BÖLÜM: I

Mülki İdare Bölümlerinin Kuruluşları:

-Madde 1

(Değişik: 12/5/1964-469/1 md.)

Türkiye, merkezi idare kuruluşu bakımından coğrafya durumuna, iktisadi şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre illere; iller ilçelere ve ilçeler de bucaklara bölünmüştür.

-Madde 2

İl, ilçe ve bucak kurulması, kaldırılması, adlarının, bağlılıklarının, merkez ve sınırlarının belirtilmesi ve değiştirilmesi aşağıda gösterilen şekilde yapılır:

A) İl ve ilçe kurulması, kaldırılması, merkezlerinin belirtilmesi, adlarının değiştirilmesi, bir ilçenin başka bir il'e bağlanması kanun ile;

B) Bucak kurulması, kaldırılması, merkezinin belirtilmesi, il ilçe ve bucak sınırlarının ve bucak adlarının değiştirilmesi bir köyün veya kasabanın veya bucağın başka bir il ve ilçeye bağlanması, mühim mevki ve tabii arazi adlarının değiştirilmesi Cumhurbaşkanının onayı ile;

C) Yeniden köy kurulması veya yerinin değiştirilmesi Bayındırlık ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarının mütalaası alınmak suretiyle;

Ç) Köy ve kasabaların aynı ilçe içinde bir bucaktan başka bir bucağa bağlanması, köy adlarının değiştirilmesi, köylerin birleştirilmesi ve ayrılması, bir köy, mahalle veya semtin o köyden ayrılıp başka bir köy ile birleştirilmesi İçişleri Bakanlığının tasvibiyle yapılır.

D) (Değişik: 11/5/1959-7267/1 md.) Kaza kurulmasında ve kaldırılmasında, bir kazanın başka bir vilayete bağlanmasında ve merkezinin belirtilmesinde, sınırlarının değiştirilmesinde ve (B, C, Ç) fıkralarında yazılı hallerde ilgili vilayetler idare heyetleriyle umumi meclislerinin mütalaaları alınır.

(Mülga cümle: 2/3/2014-6529/16 md.)

E) Illere, ilçelere, bucaklara, merkez yapılan şehir, kasaba veya köyün adı verilir. Şu kadar ki, bunların coğrafi veya tarihi bir sanı varsa o da isim olarak verilebilir.

Örnek Soru

5442 Sayılı İl İdare Kanununa göre mühim mevki ve tabii arazi adlarının değiştirilmesi aşağıdakilerden hangisi ile yapılır?

- A) Kanun
- B) Cumhurbaşkanı onayı
- C) İçişleri Bakanlığının tasvibi
- D) Hazine ve Maliye Bakanlığının tasvibi
- E) İl Encümen Kararı

Cevap B

BÖLÜM: II İl İdare

-Madde 3

(Değişik: 12/5/1964-469/1 md.)

İllerin idaresi yetki genişliği esasına dayanır.

İllerde genel idare teşkilatı il, ilçe ve bucak bölümlerine uygun olarak düzenlenir.

Belli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, birden çok ili içine alan çevrede, bu hizmetler için yetki genişliğine sahip kuruluşlar meydana getirilebilir.

-Madde 4

İl genel idaresinin başı ve mercii validir. Bakanlıkların kuruluş mevzuatına göre illerde lüzumu kadar teşkilat bulunur. Bu teşkilatın her birinin başında bulunanlar il idare şube başkanlarıdır. Bunların emri altında çalışanlar ilin ikinci derecede memurlarıdır. Bu teşkilat valinin emri altındadır.

Hakimler Kanunu ile İcra ve İflas Kanununda yazılı yargıç, Cumhuriyet savcısı ve yargıç sınıfında bulunanlarla bu kanunlarda yazılı adalet memurları, askeri birlikler, askeri fabrika ve müesseseler, askerlik daire ve şubeleri bu madde hükmünden müstesnadır.

-Madde 5

İllerde, valilerin tayin ve tesbit ettiği işlerde yardımcılığını ve valinin bulunmadığı zamanlarda vekilliğini yapmak üzere vali muavinleri bulunur. Valiliğin yazı işlerinin düzenlenmesinden de vali muavini sorumludur.

Kademe ilerlemesinde aylığa hak kazanma:

–Madde 166

Kademe ilerlemesinde Devlet Memuru, bu ilerlemeye müstehak olduğu tarihi takip eden ay başından itibaren aynı derecenin bir ileri kademesine ait aylığa hak kazanır.

Derece değişikliğinde aylığa hak kazanma:

–Madde 167

Derece yükselmesinde veya daha aşağı derecelere atamada memur, yükseldiği veya atandığı derecenin görevine başladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren bu derecenin 161 inci maddeye göre kazandığı kademe aylığını alır.

Ancak, yürütülmekte olan görevin niteliğinde bir değişme olmaması halinde derece yükselmesine ilişkin onayın geçerlilik tarihini takip eden ay başından itibaren bu derecenin 161 inci maddeye göre kazandığı kademe aylığını alır.

Başka bir sınıfa geçmede aylığa hak kazanma:

–Madde 168

(Mülga: 23/12/1972 – KHK-2/5 md.)

Görev yeri değiştirilen memurların aylıkları:

–Madde 169

(Değişik - 28/3/1988 – KHK-318/3 md.)

Bulundukları yerden başka yerlerdeki görevlere nakledilen ve 62 nci maddede belirtilen süre içinde yeni görevlerinde işe başlayan memurlarla, yer değiştirme suretiyle başka kurumlara atanan memurların aylıkları, işe başladıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren yeni görev yerinde ödenir. Eski görev yerinde alınan aylıklar için kurumlar arasında herhangi bir hesaplaşma yapılmaz.

İzin veya geçici görevde iken görev yeri değiştirilen memurların aylıkları:

–Madde 170

Kanuni izinlerin kullanılması sırasında veya geçici bir görevde iken **asıl** görev yeri değiştirilen memurların aylıkları, izin veya geçici görevin sona ermesine kadar eski görev yerlerinde kadro tasarrufundan ödenir.

Sayman ve sayman mutemetlerinin devir süreleri ve aylıkları:

–Madde 171

(Değişik: 17/9/2004 – 5234/1 md.)

Hesaplarını, görevi devralanlara devir zorunluluğu bulunan saymanların devir süresi **yedi gündür**. Devir teslim süresinin aylık ödeme zamanına rastlaması halinde bu aya ait aylıkları eski görev yerinde, kadro tasarrufundan ödenir.

Sayman mutemetleri için devir süresi **iki gündür**.

Görev yeri değiştirilenlerden eski görevlerine devamları tebliğ edilenlerin aylıkları:

–Madde 172

Görev yerleri değiştirilen memurlardan görevlerine devamları kurumlarınca yazılı olarak tebliğ edilenlerin aylıkları eski görev yerlerinde kadro tasarrufundan ödenir.

Vekalet aylığına hak kazanma:

–Madde 173

(Mülga: 23/12/1972 – KHK-2/5 md.)

Vekalet görevinin fiilen yapılması şartı:

–Madde 174

Vekalet aylıklarının ödenebilmesi için görevin fiilen yapılması şarttır.

Vekalet, ikinci görev aylık ve ücretleri ile diğer ödemeler:

–Madde 175

Bir göreve vekaleten atanan memurlara vekalet edilen görevin kadro derecesinin birinci kademesinin **üçte biri**, açıktan atananlara ise (Köy ve kasaba imamlığı kadrolarına atananlara 146 ncı maddede yazılı asgari ücret aylık tutarından aşağı olmamak üzere) **üçte ikisi** verilir. Bulundukları yerden başka bir yerdeki bir göreve vekalet suretiyle atananlara, Harcırah Kanununun geçici görevle başka yere gönderilenlere ilişkin hükümleri uygulanır.

(Ek : 4/7/2001 – KHK-631/5 md.) Ancak, kurum içinden veya diğer kurumlardan vekalet edenlere vekalet aylığı ödenebilmesi için, vekilin asilde aranan şartları taşıması zorunludur.

88 inci maddeye göre ikinci görev verilen memurlara, bu görevleri karşılığında aylık ödenebilmesi için boş bir kadroya ait görevin ikinci görev olarak yürütülmesi gerekir. Bu şekilde görevlendirilenlere, görevlendirildikleri kadro derecesinin ilk kademe aylığının **üçte ikisi** ödenir. Ancak, sağlık grup başkanlığı, baştabip ve baştabip yardımcılığı hizmetlerinin ikinci görev olarak yürütülmesi halinde kadro şartı aranmaz ve bu hizmetleri yürütenlere almakta oldukları aylığın **üçte ikisi** ikinci görev aylığı olarak ödenir.

Açıktan vekil olarak atananlar bu Kanunla memurlara tanınan sosyal haklardan da yararlanırlar ve bunlara ödenecek vekalet aylığının hesabına memuriyet taban aylığı da dahil edilir.

Ders ve konferans ücretleri:

–Madde 176

(Değişik birinci fıkra: 21/3/2006 - 5473/3 md.) Bu Kanunun 89 uncu maddesine göre kendilerine ders görevi verilenlere, ders saati başına gündüz öğretimi için 140, örgün

HALKLA İLİŞKİLER - İLETİŞİM BECERİLERİ VE DAVRANIŞ KURALLARI

10. ÜNİTE

HALKLA İLİŞKİLER KAVRAMI

Halkla ilişkiler, kuruluşun çevre ile ilişkilerini, çevrenin kuruluşun amaçları, işlevleri ve örgütsel davranış üzerindeki etkilerini öğrenmesiyle, kuruluşun çevresini etkilemesiyle ilgili anlayış, davranış ve yöntemleri içeren bir kavramdır. Kamu kurum ve kuruluşlarının temel amacı halk yararına çalışmak ve halka hizmet etmektir. Demokratik ülkelerde yetkili organların seçilip göreve gelmesiyle halkın görevi bitmiş olmaz. Kararların alınmasında, uygulanmasında ve bunların denetlenmesinde halkın yardımı ve desteği çok önemli ve gereklidir. Halkla ilişkiler kavramının çeşitli tanımları bulunmaktadır. Bunlar:

- Halkla ilişkiler, örgütlerin sosyal sorumluluğu kapsamında bir yönetim fonksiyonu, iletişim süreci, kamuoyunu etkileme ve halkla iletişim kurma etkinliğidir.
- Tanıtma görevi yapmak, kimlik yaratmak veya örgütü kamu arasında ilişki kurmaktır.
- Tanıtma ve tanıtma etkinliğidir.
- Yönetileni aydınlatma, yönetimin eylem ve işlemlerini tanıtma, halkın istek ve şikâyetlerini öğrenmedir.
- Kamu kesiminde propagandanın dışında kalan tüm çevreyle etkileşimin bütünüdür.
- Yönetimin eylem ve işlemlerini halka onaylatmak değil, halkla etkileşerek kendiliğinden onay elde etmektir.
- Örgütlerle halk arasında ilişkileri karşılıklı güvene dayalı bir biçimde geliştirmeye yönelik bir tekniktir.
- Kamuoyunu etkileme ve ondan etkilenme sürecidir.
- Örgütü çalışanlarına, müşterilerine ve bağlantılı olduğu kişilere sevdirmek sanatıdır.
- Rex Harlow 1976'da o zamana kadar geliştirilen 472 halkla ilişkiler tanımının ortak özelliklerinden hareket ederek bir tanım geliştirmiştir. Buna göre; "Halkla ilişkiler, kurum ve hedef kitlesi arasında karşılıklı iletişim, anlayış, yardımlaşma, kabul ve iş birliğine dayanan bağlar oluşturmaya ve bu bağları korumaya amaçlayan; kurum yönetiminin fikir ve görüşlerinden haberdar olmayı ve uygun cevap vermeyi sağlayan; kurum yöneticisinin kamu yararına hareket etmesini vurgulayan; eğilimleri önceden tahmin ederek kurumun değişime ayak uydurmasını sağlayan; başlıca araçlar olarak araştırma ve ahlaki iletişim tekniklerini kullanan bir yönetim fonksiyonudur."

- Grunig, halkla ilişkilerin bir iletişim yönetimi olduğuna vurgu yapmış ve halkla ilişkileri bir örgütün iç ve dış kurumlarıyla kurduğu planlama, yürütme ve değerlendirme etkinliklerinin tümü şeklinde tanımlamıştır.
- Hutton ise halkla ilişkileri tanımlarken "stratejik iletişim yönetimi" kavramına vurgu yapmıştır. Bunun dışında Hutton'a göre halkla ilişkiler; ikna edici, savunucu, eğitici, bilgi tedarikçisi, taraftar, imaj yapıcı, itibar yönetici, ilişki kurucu gibi rolleri üstlenirken araştırma, imaj oluşturma, danışma, yönetme, ön uyarı, yorumlama, iletişim kurma ve müzakere etme fonksiyonlarını da yerine getirir.
- Halkla ilişkileri; hedef kitle açısından, kurum içi ya da kurum dışı açısından, uygulanacak strateji açısından ve kurulan iletişimin özelliği açısından tanımlamak mümkündür. Burada kurulan iletişimin özelliği açısından halkla ilişkiler simetrik ve asimetrik halkla ilişkiler şeklinde ikiye ayrılır. Simetrik halkla ilişkiler, yöneticiler ve hedef kitle arasında karşılıklı etkileşime ve fikir alışverişine dayanan halkla ilişkiler yaklaşımı iken asimetrik halkla ilişkiler, kurumun hedef kitleye bilgi aktardığı ve onu değiştirmek istediği ancak aldığı geri bildirimlere göre kendini değiştirmedikleri halkla ilişkiler yaklaşımıdır.

HALKLA İLİŞKİLER KAVRAMININ DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DEKİ GELİŞİMİ

- Halkla ilişkiler uygulamasının ana vatanı Amerika Birleşik Devletleri'dir. Halkla ilişkiler deyimi ilk kez ABD Başkanı Thomas Jefferson'ın 1807 yılında Kongreye gönderdiği mesajda kullanılmıştır.
- Halkla ilişkilerin gerçek öncüsü 1900'li yıllar başında gazeteci Ivy Ledbetter Lee olmuştur. Ivy Lee, ilk halkla ilişkiler danışmanı ve yönetici düzeyinde görev yapan ilk halkla ilişkiler personeli kabul edilir.
- 1940'dan sonra ABD'den Kanada'ya geçen halkla ilişkiler kavramı daha sonra hızla gelişerek 1950'li yıllarda Fransa, İngiltere, Hollanda ve diğer Avrupa ülkelerine yayılmaya başlamıştır.
- Halkla ilişkiler tarihine geçen ilk planlı etkinliği Edward L. Bernays yapmıştır. Bernays; halkla ilişkiler danışmanlığı terimini ilk kez kullanan, halkla ilişkilerle ilgili ilk kitabı yazan (Crystallizing Public Opinion) ve üniversitede halkla ilişkilerle ilgili ilk dersi veren kişidir.
- 1948 yılında İngiltere'de Halkla İlişkiler Enstitüsü adında bir meslek örgütü kurulmuş, bir benzeri 1950 yılında, Batı Almanya'da 1959 yılında kurulmuştur.

11. 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre “Kamu güvenliği yönünden dava nakli ile ilgili olarak mevzuatın Adalet Bakanına verdiği yetkinin kullanılmasına ilişkin iş ve işlemleri yapmak” **Adalet Bakanlığı hizmet birimlerinden hangisinin görevidir?**

- A) Ceza İşleri Genel Müdürlüğü
- B) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- C) Eğitim Dairesi Başkanlığı
- D) İcra İşleri Dairesi Başkanlığı
- E) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

12. 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre “Bakanlığın görev alanına giren konularda Avrupa Birliği ile ilişkilerin ulusal program, kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda yürütülmesini sağlamak,” **Adalet Bakanlığı hizmet birimlerinden hangisinin görevidir?**

- A) İcra İşleri Dairesi Başkanlığı
- B) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
- C) Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
- D) Ceza İşleri Genel Müdürlüğü
- E) Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

13. 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre Ceza infaz kurumları ve tutukevleri personeli eğitim merkezlerinde eğitim gören personel hariç olmak üzere Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı personelinin adaylık, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programları ile eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanılması uygun görülen kişilere yönelik eğitim programları aşağıdakilerden hangisince düzenlenir?

- A) Özel Kalem Müdürlüğü
- B) Eğitim Dairesi Başkanlığı
- C) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- D) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
- E) Personel Genel Müdürlüğü

14. 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre Adalet Bakanlığının görev ve yetkileri bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kanunlarda kurulması öngörülen mahkemeleri açmak ve teşkilatlandırmak, ceza infaz kurumları, icra ve iflas daireleri gibi her derece ve türdeki adalet kurumlarını planlamak, kurmak ve idari görevleri yönünden gözetim ve denetimini yapmak ve geliştirmek,
- B) Bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konularında TBMM’ye teklifte bulunmak,
- C) Kamu davasının açılması ile ilgili olarak mevzuatla Adalet Bakanına verilen yetkinin kullanılması ile ilgili çalışma ve işlemleri yapmak
- D) Adli sicilin tutulması ile ilgili hizmetleri yürütmek
- E) Görev alanıyla ilgili kamu ya da özel kurum veya kuruluşlarla iş birliği yapmak

15. 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre “Bakanın ziyaret, davet, karşılama ve uğurlama, ağırlama, milli ve dini bayramlarla ilgili hizmetlerini düzenlemek, yürütmek ve diğer kuruluşlarla koordine etmek” **Adalet Bakanlığı hizmet birimlerinden hangisinin görevidir?**

- A) Eğitim Dairesi Başkanlığı
- B) İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı
- C) Özel Kalem Müdürlüğü
- D) Ceza İşleri Genel Müdürlüğü
- E) Personel Genel Müdürlüğü

16. 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre “Adli sicili tutmak” **Adalet Bakanlığı hizmet birimlerinden hangisinin görevidir?**

- A) Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü
- B) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
- C) Özel Kalem Müdürlüğü
- D) Ceza İşleri Genel Müdürlüğü
- E) Strateji Geliştirme Başkanlığı

5235 SAYILI ADLÎ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİNİN KURULUŞ, GÖREV VE YETKİLERİ HAKKINDA KANUN

13. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

Amaç ve kapsam: –Madde 1

Bu Kanun, adlî yargı ilk derece mahkemeleri ile bölge adliye mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkilerini düzenler.

İlk derece mahkemeleri: –Madde 2

Adlî yargı ilk derece mahkemeleri, hukuk ve ceza mahkemeleridir.

Bölge adliye mahkemeleri: –Madde 3

Adlî yargı ikinci derece mahkemeleri, bölge adliye mahkemeleridir.

İKİNCİ KISIM Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri

BİRİNCİ BÖLÜM Hukuk Mahkemeleri

Hukuk mahkemeleri: –Madde 4

Hukuk mahkemeleri, sulh hukuk ve asliye hukuk mahkemeleri ile özel kanunlarla kurulan diğer hukuk mahkemeleridir.

Hukuk mahkemelerinin kuruluşu: –Madde 5

Hukuk mahkemeleri, her il merkezi ile bölgelerin coğrafi durumları ve iş yoğunluğu göz önünde tutularak belirlenen ilçelerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca kurulur.

(Değişik ikinci fıkra: 18/6/2014–6545/45 md.) Sulh hukuk ve asliye hukuk mahkemeleri tek hâkimlidir.

(Mülga fıkra: 9/2/2011-6110/13 md.; Yeniden düzenleme: 18/6/2014–6545/45 md.) Asliye ticaret mahkemesi kurulan yerlerde bu mahkemelerde bir başkan ile yeteri kadar üye bulunur. Konusu parayla ölçülebilen uyuşmazlıklarda dava değeri bir milyon **Türk lirasının** üzerinde olan dava ve işler ile dava değerine bakılmaksızın;

1. İflas, iflasın kaldırılması, iflasın kapatılması, konkordato ve yeniden yapılandırmadan kaynaklanan iş ve davalara,

2. 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda hâkimin kesin olarak karara bağlayacağı işler ile davalara,

3. Şirketler ve kooperatifler hukukundan kaynaklanan genel kurul kararlarının iptali ve butlanına ilişkin davalara, yönetim organları ve denetim organları aleyhine açılacak sorumluluk davalarına, organların azline ve geçici organ atanmasına ilişkin davalara, fesih, infisah ve tasfiyeye yönelik davalara,

4. 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa ve 21/6/2001 tarihli ve 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanununa göre yapılan tahkim yargılamasında; tahkim şartına ilişkin itirazlara, hakemlerin seçimi ve reddine yönelik davalar ile yabancı hakem kararlarının tanıma ve tenfizine yönelik davalara, ilişkin tüm yargılama safhaları, bir başkan ve iki üye ile toplanacak heyetçe yürütülür ve sonuçlandırılır. **(Ek cümle:22/7/2020-7251/54 md.)** Bu iş ve davalarda mahkeme başkanı, belirli bazı tahkikat işlemlerini yapmak üzere üyelerden birini naip hâkim olarak görevlendirir. Heyet hâlinde bakılacak davalarla ilgili olmak üzere, dava açılmadan önce veya açıldıktan sonra talep edilen ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbirler de heyet tarafından incelenir ve karara bağlanır. Bu fıkrafta belirtilen dava ve işler dışında kalan uyuşmazlıklar mahkeme hâkimlerinden biri tarafından görülür ve karara bağlanır. Başkan ve üye hâkimler arasında dağılıma ilişkin esaslar, işlerde denge sağlanacak biçimde mahkeme başkanı tarafından önceden tespit edilir. **(Ek cümle: 28/3/2023-7445/15 md.)** Bu fıkrafta belirtilen parasal sınır, 6100 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına göre artırılır.

Özel kanunlarla kurulan diğer hukuk mahkemelerinin kuruluşuna ilişkin hükümler saklıdır.

(Değişik beşinci fıkra:17/4/2013–6460/10 md.) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde hukuk mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. Özel kanunlarda başkaca hüküm bulunmadığı takdirde, ihtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî

BÖLGE ADLİYE VE ADLÎ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE CUMHURİYET BAŞSAVCILIKLARI İDARİ VE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE DAİR YÖNETMELİK

16. ÜNİTE

İKİNCİ KISIM Bölge Adliye Mahkemeleri İdarî İşler ve Yazı İşleri Hizmetleri

ALTINCI BÖLÜM Bölge Adliye Mahkemesi Adalet Komisyonu Yazı İşleri Hizmetleri

Tutulacak kayıtlar: –Madde 70

(1) Komisyon yazı işleri müdürlüğünde;

- a) Özlük kaydı,
 - b) Karar kaydı,
 - c) Personel nöbet kaydı,
 - ç) Genelge ve görüş kaydı,
 - d) Duyuru kaydı,
 - e) Fazla ve esnek çalışma kaydı,
 - f) Hâkim bilgi kaydı,
 - g) Komisyon gündem kaydı,
 - ğ) Bilirkişi listesi kaydı,
 - h) Sınav kaydı,
 - ı) Dava işleri kaydı,
- tutulması zorunludur.

Özlük kaydı: –Madde 71

(1) Ataması komisyonca yapılan personelin bilgilerinin tutulduğu kayıttır.

(2) Bu kayıt; personelin adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, memuriyet sicil numarası, her **beş yılda** bir yenilenen fotoğrafı, nüfus ve aile fertleri bilgisi, öğrenim ve yabancı dil bilgisi, memuriyete girişte yapılan sınav sonucu ve dayanağı, memuriyete başlama kadro unvanı, kadro derecesi ile kadro hareketleri, memuriyete başlama tarihi, asaletinin tasdik tarihi, yıllık terfi tarihleri ve başka yere veya unvan değiştirme suretiyle yapılan naklen atanma tarihleri, geçici görevlendirmeleri, memuriyet dışındaki sigortalı hizmet süreleri, mahkûmiyetleri, kesinleşen disiplin cezaları, hizmet içi eğitim bilgileri, başarı belgesi verilmiş ise mazbata tarihi ve sayısı, memuriyeti süresince tarih sırasına göre

kullanmış olduğu ücretli, ücretsiz izinler ya da raporlar, engellilik, askerlik ve borçlanma durumu, komisyon içindeki birim değiştirme tarihleri, sendika bilgileri, mal bildirim beyannameleri, imzaladığı etik sözleşmesi, arşiv araştırma bilgileri ve denetim sırasında adalet müfettişlerince doldurulan raporlar ile gerekli görülecek diğer kişisel ve mesleki bilgileri içerir.

(3) Özlük kaydı, belirtilen bilgilerin kaydedileceği sütunlar ve sayfalardan oluşur ve her bir personel için ayrı bir kayıt tutulur.

Karar kaydı: –Madde 72

(1) Komisyonca verilen kararların tarih sırasına göre tutulduğu kayıttır.

(2) Bu kayıt; sıra numarası, evrak numarası, gönderildiği yer, alındığı tarih, ilgilinin adı ve soyadı sütunlarından oluşur.

Personel nöbet kaydı: –Madde 73

(1) Ataması komisyonca yapılan ya da komisyon emrinde görevlendirilen personelin nöbet listesinin tutulduğu kayıttır.

(2) Bu kayıt; ilgili personelin adı, soyadı, sicil numarası, görev yeri ile nöbet yeri, zamanı ve nöbet değişiklikleri sütunlarından oluşur.

Genelge ve görüş kaydı: –Madde 74

(1) Bakanlık ve Kurul tarafından çıkarılan genelge ve görüşlerin tutulduğu kayıttır.

(2) Bu kayıt; genelge ve görüşlerin sıra numarası, tarihi ve konusuyla çıkaran birim sütunlarından oluşur.

Duyuru kaydı: –Madde 75

(1) Bakanlıklar, Kurul ya da diğer kamu kurum veya kuruluşları tarafından çıkarılıp, adli teşkilâta duyurulmasına gerek görülen duyuruların tutulduğu kayıttır.

(2) Bu kayıt; duyurunun, tarihi ve konusuyla gönderen birim sütunlarından oluşur.

Fazla ve esnek çalışma kaydı: –Madde 76

(1) Ataması komisyon tarafından yapılan ya da komisyon emrinde görevlendirilen personelin fazla ve esnek çalışmasına ilişkin bilgilerin tutulduğu kayıttır.

7. Bölge Adliye ve Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğe göre, bilirkişi listesi kaydında bilirkişilere ait aşağıdaki bilgilerden hangisi yer almaz?

- A) Aile bilgileri
- B) IBAN numarası
- C) Öğrenim durumu
- D) İş yeri bilgileri
- E) Yemin tutanağı

8. Bölge Adliye Mahkemesi Adalet Komisyonu kararları en geç kaç gün içinde yazılır ve ilgisine tebliğe çıkarılır?

- A) 5
- B) 7
- C) 10
- D) 15
- E) 20

9. Bölge Adliye ve Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğe göre Adlî Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Çalışma Usul ve Esasları kapsamında atamaları doğrudan Bakanlıkça yapılanlar dışındaki adlî yargı ilk derece mahkemesi ile ceza infaz kurumları ve tutukevleri personeli hakkında aşağıdakilerden hangisi komisyonun görevlerinden biri değildir?

- A) Yetki alanı dışındaki başka bir yere hizmet gereği atanmalarını teklif etmek.
- B) İlgili mahkeme başkanı, hâkim veya Cumhuriyet savcısının görüşünü alarak, yetki alanı içerisinde, naklen ya da hizmet gereği atamasını yapmak.
- C) Merkez ve gerektiğinde mülhakat adliyelerinde adliye içi görevlendirmesini yapmak.
- D) Yetki alanı içerisinde üç ayı geçmemek üzere geçici olarak görevlendirmesini yapmak.
- E) 25/3/2004 tarihli ve 25413 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Adalet Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği kapsamında yapılacak görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavları sonucunda başarılı olanların atanmalarını teklif etmek.

10. Adlî Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu toplantıları oylama ve karar işlemleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Konular üzerinde görüşmeler tamamlandıktan sonra oylamaya başlanır.
- B) Oylama açık yapılır.
- C) Önce, usule ilişkin hususlar oylanır. Usul konularında azınlıkta kalanlar esas hakkında oylamaya katılmak zorundadırlar.
- D) Başkan, önce üye hâkimin oyundan başlayarak oyları toplar ve son olarak kendi oyunu açıklar.
- E) Komisyon oy birliği ile karar verir.

11. Bölge Adliye ve Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğe göre, komisyonun görevi, bölge adliye mahkemelerinin hâkim ve ---- dışında kalan personeli hakkında, kanunlarla adlî yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonuna verilen tüm görevleri yerine getirmektir.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) yazı işleri müdürleri
- B) zabıt katipleri
- C) Cumhuriyet savcıları
- D) memurlar
- E) sekreterler

12. Bölge Adliye ve Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğe göre Adlî Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Çalışma Usul ve Esasları kapsamında komisyon kararları en geç kaç gün içinde yazılır ve ilgisine tebliğe çıkarılır?

- A) 3
- B) 5
- C) 7
- D) 10
- E) 15

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu****Bakanlar: –Madde 10**

Bakanlar, Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen politikaların uygulanması ile bakanlıkların ve bakanlıklara bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların stratejik planları ile bütçelerinin kalkınma planlarına, yıllık programlara uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, bu çerçevede diğer bakanlıklarla koordinasyon ve işbirliğini sağlamaktan sorumludur. Bu sorumluluk, Yükseköğretim Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri için Millî Eğitim Bakanına, mahallî idareler için Çevre ve Şehircilik Bakanına aittir.

(Değişik ikinci fıkra: 24/7/2008-5793/31 md.) Bakanlar, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ile hukuki ve mali konularda Cumhurbaşkanına karşı sorumludurlar.

Bakanlar; idarelerinin amaçları, hedefleri, stratejileri, varlıkları, yükümlülükleri ve yıllık performans programları konusunda her malî yılın **ilk ayı** içinde kamuoyunu bilgilendirirler.

Üst yöneticiler: –Madde 11

Bakanlıklarda ve diğer kamu idarelerinde **en üst** yönetici, il özel idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanı üst yöneticidir. (EK cümle: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Bakanlıklarda **en üst** yönetici Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.

Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve kanunlar ile Cumhurbaşkanlığı kararnamelemlerinde belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar.

Üst yöneticiler, bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirirler.

**İKİNCİ KISIM
Kamu İdare Bütçeleri****BİRİNCİ BÖLÜM****Genel Hükümler****Bütçe türleri ve kapsamı: –Madde 12**

Genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri; merkezî yönetim bütçesi, sosyal güvenlik kurumları bütçeleri ve mahallî idareler bütçeleri olarak hazırlanır ve uygulanır. Kamu idarelerince bunlar dışında herhangi bir ad altında bütçe oluşturulamaz.

Merkezî yönetim bütçesi, bu Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin bütçelerinden oluşur.

Genel bütçe, Devlet tüzel kişiliğine dahil olan ve bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesidir.

Özel bütçe, bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama **yapma yetkisi** verilen, kuruluş ve çalışma esasları kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenen ve bu Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir.

Düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan ve bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesidir.

Sosyal güvenlik kurumu bütçesi, sosyal güvenlik hizmeti sunmak üzere, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulan ve bu Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir.

Mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesidir.

Bütçe ilkeleri: –Madde 13

Bütçelerin hazırlanması, uygulanması ve kontrolünde aşağıdaki ilkelere uyulur:

a) Bütçelerin hazırlanması ve uygulanmasında, makro-ekonomik istikrarla birlikte sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak esastır.

b) Kamu idarelerine bütçeyle verilen harcama yetkisi, kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılır.

ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilirler. Tahsis edilen taşınmaz, amaç dışı kullanılamaz.

Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri tahsis etmeye, kamu ihtiyaçları için gerekli olmayanların tahsisini kaldırmaya Çevre ve Şehircilik Bakanlığı; diğer taşınmazları tahsis etmeye ve tahsisini kaldırmaya ise maliki kamu idaresi yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kanunlardaki özel hükümler saklıdır.

Mal yönetiminde etkililik ve sorumluluk:

–Madde 48

Kamu idareleri, taşınırların yönetimi, kaydı, muhafazası ve kullanımından sorumludurlar. Taşınırların özelliğinden veya olağan kullanımından kaynaklanan yıpranma ile usulüne uygun olarak belirlenen firelerden dolayı sorumluluk aranmaz.

Kullanılmak üzere taşınır teslim edilen görevliler, taşınırın korunmasından ve taşınıra verilen zararlardan sorumludur. Kamu idareleri, verilen zararların sorumlularına ödettirilmesini sağlamakla yükümlüdür.

Kamu idarelerine ait malları edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemleri, mevzuatında öngörülen kurallar dahilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılır. Bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenler sorumludur.

Örnek Soru

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin her türlü taşınır ve taşınmazlarının satışına yetkili kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhurbaşkanlığı
- B) Hazine ve Maliye Bakanlığı
- C) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı
- D) Sayıştay
- E) İçişleri Bakanlığı

Cevap C

Örnek Soru

Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin taşınmazlarından değeri her yıl merkezi yönetim bütçe kanununda belirtilen sınırın üzerinde olanlar, hangisinin kararı ile satılır?

- A) Hazine ve Maliye Bakanlığı
- B) Sayıştay
- C) Cumhurbaşkanı
- D) İlgili kamu kurumu
- E) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı

Cevap C

DÖRDÜNCÜ KISIM Kamu Hesapları ve Malî İstatistikler

BİRİNCİ BÖLÜM

Kamu Hesapları

Muhasebe sistemi: –Madde 49

(Değişik: 22/12/2005-5436/5 md.)

Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenir. Bu standartlar Resmî Gazetede yayımlanır. Kurulun yapısı, çalışma usûl ve esasları ile diğer hususlar Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kurulda görevlendirilenlerin aslî görevleri devam eder. Başkan ve üyelere, **ayda** ikiden fazla olmamak üzere her toplantı **günü** için gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince uygulanacak çerçeve hesap planı ile düzenlenecek raporların şekil, süre ve türlerine ilişkin hususlar, Kurul tarafından belirlenen muhasebe ve raporlama standartları çerçevesinde, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Muhasebe işlemlerine, hesap planlarına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak belgelerin şekil ve türlerine ilişkin düzenleme, **beşinci fıkrada** belirtilen yönetmeliğe uygun olarak, ilgili idarelerin görüşü alınmak suretiyle merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri için Hazine ve Maliye Bakanlığınca; sosyal güvenlik kurumları için ilgili idarelerce, mahallî idareler için ise İçişleri ile Çevre ve Şehircilik bakanlıklarınca Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle hazırlanır. Genel yönetim kapsamındaki kamu

13. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde; idareler, merkez ve merkez dışı birimler ve görev unvanları itibarıyla harcama yetkililerinin belirlenmesine, harcama yetkisinin bir üst yönetim kademesinde birleştirilmesine ve devredilmesine ilişkin usul ve esaslar kim tarafından belirlenir?

- A) İçişleri Bakanlığı
- B) Hazine ve Maliye Bakanlığı
- C) Cumhurbaşkanlığı
- D) TBMM
- E) Millî Savunma Bakanlığı

14. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre taşınır ve taşınmaz satışı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin her türlü taşınır ve taşınmazlarının satışına Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.
- B) Satış bedelleri genel bütçeye gelir kaydedilir.
- C) Diğer kamu idarelerine ait taşınır ve taşınmazların elden çıkarılması kanunlarında ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen yetkili organlarının kararıyla mümkündür.
- D) Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin taşınmazlarından değeri her yıl merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen sınırın üzerinde olanlar, Hazine ve Maliye Bakanının kararıyla satılır.
- E) Kamu idareleri arasındaki taşınmazların mülkiyetine ilişkin uyuşmazlıkları, görevli mahkemelerce çözümlenir.

15. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleri aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

- A) Muhasebe hizmeti
- B) Gerçekleştirme hizmeti
- C) Harcama hizmeti
- D) Ödeme hizmeti
- E) Kontrol hizmeti

16. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre genel uygunluk bildirimi ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sayıştay, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri için düzenleyeceği genel uygunluk bildirimini, kesin hesap kanun teklifinin verilmesinden başlayarak en geç yetmiş beş gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.
- B) Genel uygunluk bildirimi; dış denetim raporları, idare faaliyet raporları ve genel faaliyet raporu dikkate alınarak hazırlanır.
- C) Kesin hesap kanunu teklifi ve genel uygunluk bildiriminin Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olması, ilgili yıla ait Sayıştay'ca sonuçlandırılmamış denetimleri önlemez.
- D) Kesin hesap kanunu teklifi ve genel uygunluk bildiriminin Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olması, hesapların kesin hükme bağlandığı anlamına gelir.
- E) Genel uygunluk bildirimini TBMM' ye Sayıştay sunar.

17. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre bağış ve yardımlar ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi tarafından, kamu hizmetinin karşılığı olarak veya kamu hizmetleriyle ilişkilendirilerek bağış veya yardım toplanamaz, benzeri adlar altında tahsilat yapılamaz.
- B) Kamu idarelerine yapılan her türlü bağış ve yardımlar gelir kaydedilir. Nakdi olmayan bağış ve yardımlar, ilgili mevzuatına göre değerlemeye tâbi tutularak kayıtlara alınır.
- C) Kamu yararına kullanılmak üzere kamu idarelerine yapılan şartlı bağış ve yardımlar, dış finansman kaynağından sağlananlarda ilgili kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, hizmeti yapacak idarenin üst yöneticisi tarafından uygun görülmesi halinde, bütçede açılacak bir tertibe gelir ve şart kılındığı amaca harcanmak üzere açılacak bir tertibe ödenek kaydedilir.
- D) Bu ödenekten amaç dışında başka bir tertibe aktarma üst yöneticinin uygun görüşü ile yapılabilir.
- E) Bağış ve yardımlar, kullanılmadığı veya amaç dışı kullanıldığı için geri istenildiği taktirde, bütçeye gider kaydıyla ilgisine geri verilir.

12. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında belirtilmemiş olması halinde kredilerde kaç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlüdür?

- A) Bir B) İki C) Üç D) Dört E) Beş

13. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre faaliyet raporlarında yer alacak hususlar, raporların hazırlanması, ilgili idarelere verilmesi, kamuoyuna açıklanması ve bu işlemlere ilişkin süreler ile diğer usul ve esaslar Sayıştay'ın görüşü alınarak kim tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir?

- A) Hazine ve Maliye Bakanı
B) Cumhurbaşkanı
C) İçişleri Bakanı
D) TBMM
E) Ticaret Bakanı

14. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin edindiği taşınmazlar kimin adına tapu siciline tescil olunur?

- A) Hazine
B) Tüzel kişilikleri
C) Özel İdare
D) İlgili Bakanlık
E) Cumhurbaşkanlığı

15. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak aşağıdakilerden hangisinin bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenir?

- A) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
B) Ticaret Bakanlığı
C) Hazine ve Maliye Bakanlığı
D) Cumhurbaşkanlığı
E) TBMM

16. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe hizmetleri kim tarafından yürütülür?

- A) İç Denetim Koordinasyon Kurulu
B) Ticaret Bakanlığı
C) Hazine ve Maliye Bakanlığı
D) Cumhurbaşkanlığı
E) İçişleri Bakanlığı

17. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre malî istatistiklerin hazırlanması ve açıklanması bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait malî istatistikler, Hazine ve Maliye Bakanlığınca derlenir.
B) Merkezî yönetim kapsamı dışındaki kamu idareleri malî istatistiklerini belirlenmiş ilkelere uygun olarak hazırlar ve belirlenen süreler içinde Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderir.
C) Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait malî istatistikler, Hazine ve Maliye Bakanlığınca aylık olarak yayımlanır.
D) Sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelere ait malî istatistikler ile merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait malî istatistikler Hazine ve Maliye Bakanlığınca birleştirilerek, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait malî istatistikler elde edilir ve altışar aylık dönemler itibarıyla yayımlanır.
E) Malî istatistiklerin anlaşılabilir ve kullanıcılar için kolayca ulaşılabilir olması esastır.

18. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda belirtilen para cezaları, ilgili kamu idaresinin üst yöneticisi tarafından verilir. Para cezaları, karar verilmesini izleyen aybaşından başlamak üzere ve herhangi bir hüküm almaya gerek kalmaksızın; ilgililerine yapılan her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dâhil bir aylık net ödemelerin kaçta kaç oranında kesilerek tahsil olunur?

- A) Üçte biri oranında
B) Dörtte biri oranında
C) Beşte biri oranında
D) Altıda biri oranında
E) Yedide biri oranında

CEZA MUHALEMESİNDE SES VE GÖRÜNTÜ BİLİŞİM SİSTEMİNİN KULLANILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

23. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, soruşturma ve kovuşturma aşamasında Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkemece dinlenilmesine gerek görülen kişilerin Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi kullanılarak dinlenilmesi, kayda alınması, saklanması ile bunun için gerekli teknik altyapının kurulmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve 27/12/2007 tarihli ve 5726 sayılı Tanık Koruma Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

b) Bilişim sistemi: Bilgisayar, çevre birimleri, iletişim altyapısı ve programlardan oluşan veri işleme, saklama ve iletmeye yönelik sistemi,

c) SEGBİS: UYAP Bilişim Sisteminde ses ve görüntünün aynı anda elektronik ortamda iletildiği, kaydedildiği ve saklandığı Ses ve Görüntü Bilişim Sistemini,

ç) SEGBİS yazılımı: UYAP Bilişim Sisteminde SEGBİS'in gerçekleştirilmesi için geliştirilen yazılımı,

ç) Talep eden makam: SEGBİS ile dinlemeyi talep eden Cumhuriyet savcılığı, hâkim ve mahkemeyi,

d) Talep edilen makam: SEGBİS ile dinleme talep edilen Cumhuriyet savcılığı, hâkim ve mahkemeyi,

e) UYAP Bilişim Sistemi: Adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla oluşturulan bilişim sistemini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Teknik Esaslar

Sistem için gerekli standartlar: –Madde 4

(1) Görüntü ile sesin aynı anda güvenli bir şekilde iletilmesi ve kaydedilebilmesi gerekir.

(2) Görüntü, ilgilinin yüz ifadelerini, vücut hareketlerini, tavır ve davranışlarını gözlemlemeye; ses, ilgilinin duygularını anlamaya ve söylediklerini anlaşılır şekilde dinlemeye imkân verecek nitelikte olur.

(3) Bilgi, belge ve delillerin elektronik ortamda anında iletilmesi gerekir.

Sistemin kurulması: –Madde 5

(1) Bakanlık, UYAP Bilişim Sistemi kapsamında SEGBİS'i kurar, işletir, geliştirir, bakım ve idamesini sağlar.

Kayıtların saklanması: –Madde 6

(1) SEGBİS ile elde edilen kayıtlar, nitelikli elektronik imza ile imzalanarak güvenli bir şekilde talep eden makam tarafından saklanır.

Yazılı tutanağa dönüştürme: –Madde 7

(1) SEGBİS ile elde edilen kayıtlar, ilgili mevzuatta öngörülen usule göre UYAP Bilişim Sisteminde yazılı tutanağa dönüştürülüp, elektronik imza ile imzalanır. Yazılı tutanağa dönüştürme işlemleri için yazılım veya donanım araçları kullanılabilir.

(2) Bu kayıtların tutanağa dönüştürülmesi işlemi; soruşturma aşamasında soruşturmayı yürüten Cumhuriyet başsavcılığı veya hâkim tarafından, kovuşturma aşamasında ise esas mahkemesince yapılır.

Kayıtların taraflara verilmesi ve izlenmesi:

–Madde 8

(1) Ses ve görüntü kayıtları taraflara verilmez ancak yazılı tutanağa dönüştürülen kayıtlar kanunlarda öngörülen şartlara uygun olarak verilebilir.

(2) Talep veya itiraz halinde ses ve görüntü kayıtları, kanunlarda öngörülen şartlara uygun olarak soruşturma ve kovuşturma makamı gözetiminde ilgilisine izletilebilir.

e-Duruşma talep ve usulü: –Madde 8

(1) Taraflardan biri veya vekili, duruşmaya e-Duruşma Sistemi yoluyla katılmayı, usul işlemleri yapmayı ya da tanığın, bilirkişinin veya uzmanın e-Duruşma Sistemi yoluyla dinlenilmesini gerekçesiyle birlikte mahkemenin talep edebilir.

(2) e-Duruşma, UYAP mobil uygulamaları, avukat veya vatandaş portalı üzerinden duruşma gününden **en az iki iş günü** önce mahkemesinden talep edilir.

e-Duruşma talebinin değerlendirilmesi:**–Madde 9**

(1) e-Duruşma talebi hakkında hâkim, duruşma gününden **en az bir iş günü** önce kabul veya ret hususunda karar verir. Bu karar kesindir.

(2) Aşağıdaki sebeplerden birinin bulunması durumunda e-Duruşma talebi gerekçesi gösterilmek suretiyle reddedilebilir:

a) Talebin süresinde yapılmaması.

b) Talebin hakkın kötüye kullanılması veya yargılamayı sürüncemede bırakma amacı taşıması.

c) e-Duruşma yapılmasını zorlaştıran hukuki, fiilî veya teknik engellerin bulunması.

(3) Hastalığı, yaşlılığı veya engelliliği sebebiyle mahkemeye bizzat gelmesi durumunda zorluk yaşaması muhtemel olan taraf, tanık, bilirkişi, uzman ve diğer ilgililerin talepleri hâlinde öncelikle e-Duruşma Sistemi yoluyla dinlenilmelerine karar verilir.

(4) e-Duruşma talebinin kabulüne veya reddine ilişkin karar, UYAP üzerinden veya diğer usullerle talepte bulunana bildirilir.

Resen e-Duruşma: –Madde 10

(1) Mahkeme; tanığın, bilirkişinin veya uzmanın e-Duruşma Sistemi yoluyla dinlenilmesine resen karar verebilir.

(2) Mahkeme; tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyecekleri dava ve işlerde ilgililerin, e-Duruşma Sistemi yoluyla dinlenilmesine resen karar verebilir.

(3) İsticvap olunacak veya yemin edecek taraf, mahkemenin bulunduğu il dışında oturuyor ve mahkemeye bizzat gelemiyor ise öncelikle e-Duruşma Sistemi yoluyla isticvap olunur veya yemin ettirilir.

(4) Mahkemece, e-Duruşma Sistemi yoluyla dinlenilmesine karar verilen kişiye gönderilecek meşruhatlı davetiyeyle ayrıca e-Duruşmaya ne şekilde katılacağı da yazılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**e-Duruşmaya Katılma, e-Duruşmanın İcrası, Düzeni ve Kayıt****e-Duruşmaya katılımın sağlanabileceği yer:****–Madde 11**

(1) e-Duruşma talep eden taraf vekili, avukatlık bürosundan, baro tarafından bu amaç için belirlenen bölümden, adliye bu amaca tahsis edilen yerden veya beşinci fıkradaki şartları taşıyan başkaca uygun bir yerden duruşmaya katılabilir.

(2) e-Duruşma talep eden veya e-Duruşma Sistemi yoluyla isticvap olunacak ya da yemin edecek taraf ile mahkemece e-Duruşma Sistemi yoluyla dinlenilmesine karar verilen tanık, bilirkişi, uzman ve diğer ilgililer bulundukları yerdeki adliye veya ceza infaz kurumlarında bu amaca tahsis edilen yerden duruşmaya katılabilir.

(3) İsticvap olunacak veya yemin edecek olan hariç, taraf, vekili ile birlikte birinci fıkrada belirtilen yerlerden duruşmaya katılabilir.

(4) Hastalığı, yaşlılığı veya engelliliği sebebiyle; e-Duruşma Sistemi yoluyla duruşmaya katılmasına ve usul işlemleri yapabilmesine karar verilen taraf ile e-Duruşma Sistemi yoluyla dinlenilmesine karar verilen tanık, bilirkişi, uzman veya diğer ilgililer bulundukları mesken ya da kurumdan duruşmaya katılabilir.

(5) e-Duruşmaya katılımın sağlanacağı yerin, her türlü etki ve yönlendirmeden uzak, ilgilinin yüz ifadelerini, vücut hareketlerini, tavır ve davranışlarını gözlemlemeye, duygularını anlamaya ve söylediklerini net bir şekilde dinlemeye imkân sağlayacak nitelikte olması gerekir.

e-Duruşmaya katılacakların kimlik tespiti:**–Madde 12**

(1) e-Duruşmaya katılan taraf vekilinin kimlik tespiti; güvenli elektronik imza veya mobil imza ile UYAP kayıtları ve benzeri yöntemler kullanılarak mahkemece yapılır.

(2) Mahkemece e-Duruşmaya katılmasına karar verilen taraf, tanık, bilirkişi, uzman ve diğer ilgililerin kimlik tespiti; bulundukları yerdeki adliye veya ceza infaz kurumunda e-Duruşma için tahsis edilen yerde görevlendirilecek yazı işleri müdürü, zabıt kâtabi veya ceza infaz kurumu görevlisi tarafından yapılır ve bu hususta bir tutanak düzenlenir.

(3) Vekili ile birlikte 11 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen yerlerden e-Duruşmaya katılan tarafın kimlik tespiti, UYAP kayıtları incelenerek veya benzeri yöntemler kullanılarak mahkemece yapılır.

ÖRNEK 2

BAŞLIK ÖRNEKLERİ

Merkez Teşkilatı Örneği:

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI İDARİ İŞLER BAŞKANLIĞI
Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Bağlı İdare Örneği:

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
İletişim Başkanlığı

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Orman Genel Müdürlüğü

İlgili İdare Örneği:

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü

İlişkili İdare Örneği:

T.C.
REKABET KURUMU BAŞKANLIĞI
Kararlar Dairesi Başkanlığı

Yerinden Yönetim İdaresi Örneği:

T.C.
KOCALİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
Yazı İşleri ve Kararlar Dairesi Başkanlığı

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Edebiyat Fakültesi Dekanlığı

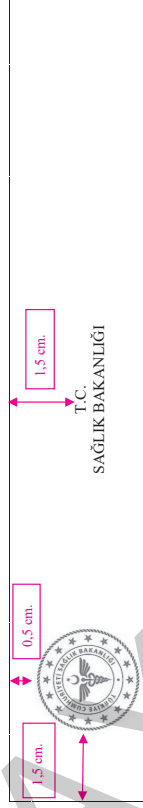
ÖRNEK 1

KURUMSAL LOGO ÖRNEKLERİ

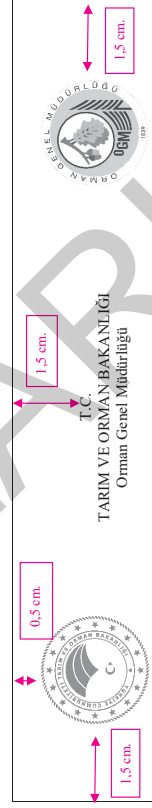
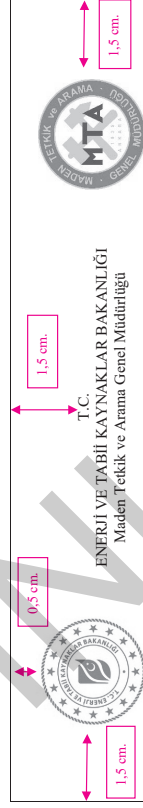
Tek Logonun Ortalı Olarak Kullanılması Örneği:

Tek Logonun Solda Kullanılması Örneği:

İki Logonun Kullanılması Örneği:

ÖRNEK 19/B

KOORDİNASYON ÖRNEĞİ

Gizli

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI İDARİ İŞLER BAŞKANLIĞI
Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : Z-41654118-951.02.02-133496
Konu : Güvenlik Eylem Planı

08.08.2019

İDARİ İŞLER BAŞKANLIĞI MAKAMINA

OLUR
(Tarih)

İmza
Adı SOYADI
İdari İşler Başkanı

Ek: Evlem Planı (56 Sayfa)

07.08.2019	Mühendis	: Adı SOYADI (Paraf)
07.08.2019	Şube Müdürü	: Adı SOYADI (Paraf)
07.08.2019	Daire Başkanı	: Adı SOYADI (Paraf)

Koordinasyon :
08.08.2019
Daire Başkanı : Adil SOYADI (Paraf)

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi 06560 Beştepe-ANKARA
 Telefon No: (0 312) 123 45 67 Faks No: (0 312) 123 45 68
 e-Posta:@tcgb.gov.tr İnternet Adresi: www.tcgb.gov.tr
 Kep Adresi: cumhurbaşkanligi@hsd1.kep.tr
 Bilgi için: Adı SOYADI Unvan
 Telefon No: (0312) 1234567

GİZLİ

FİZİKSEL BELGEDE PARAF ÖRNEĞİ

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI İDARI İŞLER BAŞKANLIĞI
Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü

Savi : 043807551-903.07.02-12
ACELE
20.08.2019

ACELE
20.08.2019

SAĞLIK BAKANLIĞINA

İmza

Adı SOYADI
Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü

İmza
Adı SOYADI
İdari İşler Başkanı

Ek: Personel Listesi (10 Kişi)

20.08.2019 Uzman
20.08.2019 Daire Başkanı
20.08.2019 Genel Müdür

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi 06560 Beştepe-ANKARA
 Telefon No: (0 312) 123 45 67 Faks No: (0 312) 123 45 68
 e-Posta:@tceb.gov.tr İnternet Adresi: www.tecb.gov.tr
 Kep Adresi: cumhurbaşkanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:	Adı SOYADI Unvan
Telefon No:	(0312) 1234567

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi 06560 Beştepe-ANKARA

Cumhurbaşkanlığı Kulliyesi 06560 Beştepe-ANKARA
Telefon No: (0 312) 123 45 67 Faks No: (0 312) 123 45 68

Telefon No: (0 312) 123 45 67 Faks No: (0 312) 123 45 68

e-Posta:@tccb.gov.tr
Kep Adresi: cumhurbaskanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:	Adı SOYADI
-------------	------------

2014

Unvan

Telephone No: (0312) 1234567

7201 SAYILI TEBLİGAT KANUNU

26. ÜNİTE

7201 SAYILI KANUNU OKUYUCULARIMIZIN DAHA İYİ KAVRAYABİLMESİ İÇİN TERİMSSEL İFADELER SÖZLÜ- ĞÜ

Ahval: Davranışlar, olaylar

Cebrî İcra: Borcunu ödemesi için alınmış bir karar olduğu halde buna uymayan kişi için bu kararın yerine getirilmesi amacıyla ve yetkili kuruluşlarca zor kullanılarak yapılan yürütme

Celpname: Çağrı belgesi

Cumhuriyet Müddeiumumisi: Cumhuriyet Savcısı

Ecnebi: Yabancı

Husul: Olma, oluş, meydana gelme

Hülasa: Kısaca, fezleke

Hükmî: Tüzel

Hüviyet: Kimlik

İttıla: Bilgi edinme

İcra: Borçlunun alacaklıya karşı yapmak veya ödemekle yükümlü bulunduğu bir şeyi adli bir kuruluş aracılığıyla yerine getirme

İfa: Bir işi yapma, yerine getirme, ödeme

İhtilaf: Ayrılık, aykırılık, uyumsuzluk

İhtiva: İçine alma, içermek

İmtina: Kaçınma, sakınma

İntişar: Yayılma

İnzibat: Sıkı düzen

İstimplak: Kamulaştırma

Kazaî: Hüküm vermeye ait

Mahfuz: Saklanmış, korunmuş

Mehil: Bir işin tamamlanması için tanınan ek süre

Merci: Başvurulacak yer veya mekân

Meriyet: Yürürlük

Mevkuf: Tutuklu

Mevrut: Gelen, gelmiş

Muamele: Davranış, davranma, işlem, yöntem

Mucip: Gerektiren

Mucibince: Gereğince

Muhasebat: Hesap işleri

Mukabil: Karşılıklı, bir şeye karşılık olarak yapılan

Mukim: İkamet eden

Muteber: İnanılır, güvenilir, değerli

Muttali: Öğrenmiş, bilgi edinmiş

Muvakkaten: Geçici olarak, az bir zaman süresince

Mücbir: Zorlayıcı

Müessese: Kurum

Mükellef: Yükümlü

Mümessil: Temsilci

Müraselat: Mektuplaşmalar

Müstacel: Acele

Müstaceliyet: İvedilik

Müstahdem: Odacı

Mütaallik: İlgili, ilişkili olan

Mütaakib: Ardından gelen

Müteaddit: Birçok

Mütekabiliyet: Karşılıklılık

Nezdinde: Huzurunda, gözetiminde

Re'sen: Kendiliğinden

Salahiyet: Yetki

Sair: Başka, öteki, diğer

Sarahat: Belginlik

Sarfinazar: Saymama, dikkate almama

Şerh: Ayırma, yorumlama

Şümülû: Kapsamlı

Taahhüt: Üstlenme

Taalluk: İlgili, ilinti

Tahaddüs: Ortaya çıkma

Talik: Bir işin yapılmasını herhangi bir şarta bağlı tutma, erteleme

Tasdik: Onay, onaylama

4. Tebligat kanununun uygulanmasına dair yönetmeliğe göre tebliğ evrakının nüshaları ve makbuz verilmesi hususunda aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Tebliğ olunacak her nevi evrak, biri dosyasına konulmak ve diğeri tebliğ edilecek kişilere verilmek üzere yeterli sayıdaki nüshadan oluşur.
- B) Resen yapılan tebligata ait evrak, tebliği çıkaran mercinin yetkili memuru tarafından imzalanır.
- C) Tebliğ olunmak üzere yetkili mercilere verilecek evrakın sadece bir nüshasına bu mercilerce, verildiği tarih yazılır ve istenirse makbuz verilir.
- D) Her nevi evrakın tebliğine ve davetiyelere ait tebliğ mazbataları dosyasına konulur.
- E) Nüshalarda, iş sahibi veya vekilinin imzası bulunur.

5. Tebligat Kanununun Uygulanmasına dair yönetmeliğe göre ilanen tebligatta tebliğ olunacak evrak ve ilan sureti ne kadar süre tebliği çıkaran mercide herkesin kolayca görebileceği bir yere asılır?

- A) 7 gün
- B) 15 gün
- C) Bir ay
- D) İki ay
- E) Üç ay

6. Tebligat kanununun uygulanmasına dair yönetmeliğe göre tebliğ bir mazbata ile belgelendirilir. Bu mazbatada bulunması gerekenlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Tebliğ evrakı kime verilmiş ise onun adı, soyadı, sıfatı ve imzası
- B) Tebliğ memurunun adı, soyadı ve imzası
- C) Tebligatın adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine yapılması durumunda buna ilişkin kayıt
- D) Muhatabın birden fazla adresi
- E) Tebliğ tarihini, saatini ve nerede yapıldığı

7. Tebligat kanununun uygulanmasına dair yönetmeliğe göre tebliğ bir mazbata ile belgelendirilir. Bu mazbatada aşağıdakilerden hangisinin bulunması gerekmez?

- A) Tebliği çıkaran mercinin adı
- B) Tebliği isteyen tarafın adı, soyadı ve adresi
- C) Tebliğ memurunun adı, soyadı, imzası
- D) Muhatabın adı, soyadı ve adresi
- E) Mahalle muhtarının adı, soyadı ve adresi

8. Tebligat kanununun uygulanmasına dair yönetmeliğe göre muhatap veya muhatap adına tebligat yapılabilecek kişiler, o adreste bulundukları halde hiçbirinin tebliğ anında gösterilen adreste mevcut olmamaları durumunda yapılacak tebligatlarda hangi tarih tebliğ tarihi sayılır?

- A) İhbarnamenin gösterilen adresin kapısına yapıştırıldığı tarih, tebliğ tarihi sayılır.
- B) İhbarnamenin gösterilen adresin kapısına yapıştırıldığı tarihi takip eden üçüncü gün tebliğ tarihi sayılır.
- C) İhbarnamenin gösterilen adresin kapısına yapıştırıldığı tarihi takip eden dördüncü gün tebliğ tarihi sayılır.
- D) İhbarnamenin gösterilen adresin kapısına yapıştırıldığı tarihi takip eden beşinci gün tebliğ tarihi sayılır.
- E) İhbarnamein gösterilen adresin kapısına yerleştirildiği tarihi takip eden altıncı gün tebliğ tarihi sayılır.

9. Tebligat kanununun uygulanmasına dair yönetmeliğe göre yabancı ülkelere gönderilecek olan ve belirli bir günü içeren tebliğ evrakının, tebliği çıkaran merci tarafından, belirlenen günden en az kaç ay önce ilgili bakanlığa gönderilmesi gerekir?

- A) Bir
- B) İki
- C) Üç
- D) Dört
- E) Altı

10. Tebligat kanununun uygulanmasına dair yönetmeliğe göre tebligatla ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Gece vakti tebligat yapılamaz.
- B) Resmî tatil günlerinde tebligat yapılabilir.
- C) İlan yoluyla tebliğ, son ilan tarihinden itibaren yedi gün sonra yapılmış sayılır.
- D) Tebliğ, usulüne aykırı yapılmış olsa bile, muhatapı tebliği öğrenmiş ise geçerlidir.
- E) Adli tatil günlerinde tebligat yapılabilir.

CEVAP ANAHTARI

1	A	3	A	5	C	7	E	9	C
2	A	4	C	6	D	8	A	10	A

EK CETVEL (Değişik:RG-15/5/2019-30775)**I- BAKANLIK MERKEZ TEŞKİLATI**

	1. DİSİPLİN AMİRİ	2. DİSİPLİN AMİRİ	3. DİSİPLİN AMİRİ
A-BAKAN YARDIMCILIĞI			
1-Bakan Yardımcısı	Bakan	-	-
2-Adalet Uzmanı, Adalet Uzman Yardımcısı ve Şube Müdürü,	Bakan Özel Kalem Müdürü	İlgili Bakan Yardımcısı	-
3-Şef, Araştırmacı, Uzman, Bilgisayar İşletmeni, Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni, Sekreter, Memur ve diğer personel	Şube Müdürü	Bakan Özel Kalem Müdürü	İlgili Bakan Yardımcısı
B-ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ			
1-Özel Kalem Müdürü	Bakan	-	-
2-Adalet Uzmanı, Adalet Uzman Yardımcısı ve Şube Müdürü	Özel Kalem Müdürü	Bakan	-
3- Şef, Araştırmacı, Uzman, Bilgisayar İşletmeni, Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni, Sekreter, Memur ve diğer personel	Şube Müdürü	Özel Kalem Müdürü	-
C-MÜŞAVİRLİKLER			
1- Yüksek Müşavir, Bakanlık Müşaviri, Bakan Müşaviri, Müşavir, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	Bakan	-	-
2-Adalet Uzmanı ve Adalet Uzman Yardımcısı	İlgili Müşavir	Bakan	-
3-Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği Personeli	Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	Bakan	-
Ç-TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI			
1- Adalet Uzmanı, Adalet Uzman Yardımcısı ve Şube Müdürü	İlgili Başkan Yardımcısı	Başkan	-
2-Şef, Araştırmacı, Uzman, Bilgisayar İşletmeni, Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni, Sekreter, Memur ve diğer personel	Şube Müdürü	İlgili Başkan Yardımcısı	Başkan
D- İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞI			
1-Adalet Uzmanı, Adalet Uzman Yardımcısı ve Şube Müdürü	Başkan	Bakan Yardımcısı	-
2- Diğer personel	Şube Müdürü	Başkan	Bakan Yardımcısı
E-GENEL MÜDÜRLÜKLER			
1- Genel Müdür GİH Sınıfı (Hâkim-Savcı Sınıfı kadrolarına meslek mensupları haricinde atama durumunda GİH Sınıfı sayılanlar dahil)	İlgili Bakan Yardımcısı	Bakan	
2- Genel Müdür Yardımcısı GİH Sınıfı (Hâkim-Savcı Sınıfı kadrolarına meslek mensupları haricinde atama durumunda GİH Sınıfı sayılanlar dahil)	Genel Müdür	İlgili Bakan Yardımcısı	
3- Daire Başkanı GİH ve TH Sınıfı	İlgili Genel Müdür Yardımcısı	Genel Müdür	İlgili Bakan Yardımcısı
4- Adalet Uzmanı, Adalet Uzman Yardımcısı, AB Uzmanı, AB Uzman Yardımcısı, Avukat, Şube Müdürü, Müdür	İlgili Daire Başkanı	İlgili Genel Müdür Yardımcısı	Genel Müdür

ADALET BAKANLIĞI PERSONELİ GÖREVDE YÜKSELME VE UNVAN DEĞİŞİKLİĞİ YÖNETMELİĞİ

32. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(Değişik:RG-29/12/2005-26038)

Bu Yönetmeliğin amacı, liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde, hizmet gerekleri ve personel planlaması esas alınarak Adalet Bakanlığı personelinin görevde yükselme ve unvan değişikliklerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(Değişik:RG-29/12/2005-26038)

Bu Yönetmelik, Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak görev yapan personelden 5 inci maddede belirtilen görevlere görevde yükselme ve unvan değişikliği suretiyle atanacakları kapsar.

(Değişik fıkra:RG-19/6/2025-32931) Bu Yönetmelik, Türkiye Adalet Akademisi, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri, Denetimli Serbestlik Müdürlükleri, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri ile icra personeli kapsamaz.

Dayanak: –Madde 3

(Değişik:RG-1/2/2020-31026)

Bu Yönetmelik, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun, 6/1/1982 tarihli ve 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun, 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 114 üncü maddesi, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 15/3/1999 tarihli ve 99/12647 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
- b) Merkez teşkilâtı personeli: Bakanlık merkez teşkilâtı kadrolarında çalışanları,
- c) Taşra teşkilâtı personeli: Taşra teşkilâtı kadrolarında çalışanları,
- d) Görevde yükselme: 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi görevlerden, bu Yönetmelikte belirlenen üst görevlere, aynı veya farklı hizmet sınıflarından yapılacak atamaları,
- e) Aynı düzey görev: Hiyerarşi, görev, yetki ve sorumluluk açısından, aynı ya da farklı hizmet sınıfları içerisinde aynı düzeyde kabul edilen görevleri,
- f) (Değişik:RG-1/2/2020-31026) Üst görev: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 509 uncu maddesinde yer alan hiyerarşik kademeler çerçevesinde **daha üst** hiyerarşi içindeki görevleri,
- g) (Değişik:RG-1/2/2020-31026) Alt görev: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 509 uncu maddesinde yer alan hiyerarşik kademeler çerçevesinde **daha alt** hiyerarşi içindeki görevleri,
- h) (Mülga:RG-13/4/2014-28971)

i) (Değişik:RG-1/2/2017-29966) Görevde yükselme sınavı: Bu Yönetmelik hükümlerine göre görevde yükselme suretiyle yapılacak atamalarda yapılması gereken yazılı ve sözlü sınavı,

j) Hizmet süresi: Aylıksız izinli olarak geçen süreler hariç, muvazzaf askerlikte geçen süreler dahil olmak üzere, Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtı, bağlı ve ilgili kuruluşları ile 657 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin (B) bendinde belirtilen kamu kurum ve kuruluşlarında fiilen çalışılan süreleri,

k) (Ek:RG-17/4/2008-26850) (Değişik:RG-1/2/2020-31026) Adalet komisyonu: Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu, bölge adliye mahkemesi adalet komisyonu, bölge idare mahkemesi adalet komisyonunu,

k) (Ek:RG-9/1/2011-27810) (Değişik:RG-1/2/2017-29966) Unvan değişikliği sınavı: En az ortaöğretim düzeyinde meslekî veya teknik eğitim sonucu ihraz edilen unvan-

ADALET BAKANLIĞI MEMUR SINAV, ATAMA VE NAKİL YÖNETMELİĞİ

33.
ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

Amaç: –Madde 1

Bu Yönetmeliğin amacı, Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşlarında görev yapan memurların naklen atanmalarına ve **ilk defa** Devlet memuru olarak atanacakların seçimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(Değişik birinci fıkra:RG-30/5/2025-32915) Bu Yönetmelik, adli ve idari yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları, hâkim ve savcı yardımcılarını, icra müdürleri, icra müdür yardımcılarını, icra kâtipleri, adalet uzmanları, adalet uzman yardımcılarını ile ceza infaz kurumları ve tutukevleri kontrolör ve stajyer kontrolörleri hariç olmak üzere Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşlarına **ilk defa** Devlet memuru olarak atanacakların sınavlarında, atanmalarında ve görevde bulunan memurların nakillerinde uygulanır.

Haklarında özel düzenlemeler bulunan personele ilişkin hükümler saklıdır.

Hukukî Dayanak: –Madde 3

(Değişik:RG-8/12/2020-31328)

Bu Yönetmelik, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 23 üncü ve 42 nci maddeleri, 6/1/1982 tarihli ve 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun 3/G maddesi, 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 114 üncü maddesi, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 38 inci maddesi ile 18/3/2002 tarihli ve 2002/3975 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu Görevlerine **İlk Defa** Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmeliğin 3 üncü ve 28 inci maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
 - b) Merkez teşkilâtı personeli: Merkez teşkilâtı kadrolarında çalışanları,
 - c) Taşra teşkilâtı personeli: Taşra teşkilâtı kadrolarında çalışanları,
 - d) Bağlı kuruluş: Adli Tıp Kurumunu,
 - e) (Değişik ibare:RG-9/5/2006-26163) Merkezi sınav: Kamu Görevlerine **İlk Defa** Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik uyarınca yapılacak sınavı,
 - f) (Değişik:RG-16/4/2008-26849) Sözlü sınav: İlgilinin atanacağı kadronun gerektirdiği mesleki bilgisi, genel kültürü ve bir konuyu kavrama ve ifade yeteneğinin değerlendirilmesini,
 - g) (Değişik:RG-9/5/2006-26163) Uygulamalı sınav: İlgilinin atanacağı kadronun gerektirdiği meslekî becerinin değerlendirilmesini,
 - h) (Değişik:RG-8/12/2020-31328) Sınav Kurulu: Bakanlık merkezi ile bağlı kuruluştaki oluşturulacak kurulları,
 - ı) (Ek:RG-14/7/2012-28353) Sınav Birimi: Bakanlık, bağlı kuruluş veya adalet komisyonlarını,
 - i) (Ek:RG-8/12/2020-31328) Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP): Adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla oluşturulan yargı bilişim sistemini,
 - j) (Ek:RG-8/12/2020-31328) Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı tarafından yapılan yabancı dil bilgisi seviye tespit sınavını,
- ifade eder.

İKİNCİ KISIM İlk Defa Devlet Memurluğuna Atama

BİRİNCİ BÖLÜM Devlet Memurluğuna Atanabilme Şartları

Genel Şartlar: –Madde 5

(Değişik:RG-9/5/2006-26163)

karar aslının incelenmesinin zorunlu olduğu hâller sakıdır. Elektronik ortama aktarılması imkânsız olan belgeler ise fizikî ortamda saklanır ve gerektiğinde fizikî olarak gönderilir.

(9) UYAP üzerinde hazırlanmış ve güvenli elektronik imza ile imzalanmış evrakın dış birimlere elektronik ortamda gönderilememesi hâlinde belge veya kararın fizikî örneği alınır, güvenli elektronik imza ile imzalanmış aslının aynı olduğu belirtilerek ilgilisi tarafından imzalanmak sureti ile gönderilir.

(10) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter. Elektronik ortamda yapılacak işlemlerin, ertesi güne sarkmaması açısından saat 00:00'a kadar yapılması zorunludur.

(11) Güvenli elektronik imzalı belgenin elle atılan imzalı belgeyle çalışması hâlinde UYAP'ta kayıtlı olan güvenli elektronik imzalı belge geçerli kabul edilir.

(12) Kanunlarda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, dosyalar güvenli elektronik imza kullanılarak UYAP'ta incelenebilir ve her türlü muhakeme işlemi yapılabilir.

(13) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlarda, mühürleme işlemi ile kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesini öngören hükümler uygulanmaz.

(14) Fizikî ortamda yapılan işlemlerde süre mesai saati sonunda biter.

Hâkim ve savcı adayları ile avukat stajyerlerinin yazı işleri hizmetlerinde çalıştırılması:

–Madde 6

(1) Hâkim ve savcı adayları, 1/6/2004 tarihli ve 25479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Adlî Yargı Hâkim ve Savcı Adayları ile İdarî Yargı Hâkim Adaylarının Staj Dönemi ile Staj Mahkemelerine İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre yazı işleri hizmetlerinde çalıştırılabilir.

(2) Avukat stajyerleri, ilgisine göre Cumhuriyet başsavcısı, mahkeme başkanı veya hâkimin uygun görmesi hâlinde uygulama bilgilerini geliştirmek amacıyla yazı işleri hizmetlerinde çalıştırılabilir. Ancak, **bir defa** görmekle öğrenilebilecek işler devamlı yaptırılamaz.

Danışma masası işlemleri: –Madde 7

(1) Danışma masası personelinin görev ve sorumlulukları şunlardır:

a) Adliye müracaat eden kişilere ilgili birimi, birimin yerini ve dosya numarasını yazarak vermek.

b) Duruşma için gelen kişilere duruşma tarihi, saati ve salonu hakkında bilgi vermek.

c) Şikâyet ve ihbarda bulunmak ya da ifade vermek için gelen kişileri kayıt altına alıp giriş kartı vererek Cumhuriyet savcısına yönlendirmek.

c) Müracaat için doldurulması gerekli olan form ve dilekçeleri müracaat eden kişiye vererek ilgili birime yönlendirmek.

d) Ceza infaz kurumunda bulunan tutuklu ve hükümlülerini ziyaret etmek isteyen kişileri kayıt altına alıp giriş kartı vererek Cumhuriyet savcısına yönlendirmek.

e) Ön büro tarafından yerine getirilemeyip kısıtlı alanda yapılması gerekli olan işlemler için müracaat eden kişileri kayıt altına alıp giriş kartı vererek ilgili büro veya kaleme yönlendirmek.

f) Hâkim, Cumhuriyet savcısı veya personeli ziyarete gelen kişilere ilgilinin onayını aldıktan sonra kayıt altına alıp giriş kartı vermek.

g) Hukukî konularda bilgi almak isteyen vatandaşlara bilgilendirme broşürleri vermek.

ğ) Talep eden kişilere Vatandaş ve SMS Bilgi Sistemi hakkında bilgi vermek.

İKİNCİ KISIM

Bölge Adliye Mahkemeleri İdarî İşler ve Yazı İşleri Hizmetleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Müdürlükler

İdarî işler, bilgi işlem ve yazı işleri ile diğer müdürlük hizmetlerinin yürütülmesi:

–Madde 8

(1) Bölge adliye mahkemesi başkanlığında, dairelerinde, Cumhuriyet başsavcılığında ve adalet komisyonunda birer yazı işleri müdürlüğü, Cumhuriyet başsavcılığında ayrıca bir idarî işler müdürlüğü, bilgi işlem müdürlüğü ve ihtiyaç duyulan diğer müdürlükler bulunur.

(2) Her müdürlükte bir müdür ile yeterli sayıda zabıt kâtabi, memur, mübaşir, hizmetli ve diğer görevliler bulunur.

(3) İdarî işler ve bilgi işlem müdürlüğü ile ihtiyaç duyulan diğer müdürlük hizmetleri, Cumhuriyet başsavcısının denetimi altında, ilgili müdür ve onun yönetimindeki bilgi işlem şefi, teknisyen, bilgisayar işletmeni, memur ve diğer görevliler ile gerektiğinde görevlendirilen zabıt kâtabi tarafından yürütülür.

(4) Yazı işleri hizmetleri ilgisine göre başkan, daire başkanı ya da Cumhuriyet başsavcısının denetimi altında, ilgili yazı işleri müdürü ile onun yönetimindeki zabıt

Kanun yollarına başvurulması hâlinde dosyanın gönderilmesi için yapılacak işlemler:

–Madde 47

(1) Kanun yollarına başvurulması hâlinde usul kanunlarına göre yapılması gereken işlemler tamamlandıktan sonra dava dosyası, dizi pusulası düzenlenip “Dosya Gönderme Formu” doldurularak, Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin sekizinci fıkrası saklı kalmak kaydıyla elektronik ortamda Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(2) Bu form; kararı veren dairenin adı, esas ve karar numarası, karar tarihi, suç tarihi, suç türü, sevk maddeleri, kararın niteliği ve uygulanan maddeler, sevk nedeni, dosyanın öncelik durumu ile kararın tebliği bilgileri sütunlarından oluşur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Yazı İşleri Hizmetleri

Tutulacak kayıtlar: –Madde 48

(1) Hukuk dairelerinde;

- a) Esas kaydı,
- b) Duruşma ve keşif günleri kaydı,
- c) Karar kaydı,
- ç) Uyuşmazlığın giderilmesi başvuru kaydı,
- d) İstinabe kaydı,
- e) Temyiz kaydı,
- f) Değişik işler kaydı,
- g) Posta mutemet kaydı,
- ğ) Dağıtım kaydı,
- h) Vezne kaydı,
- ı) Taşra temyiz kaydı,
- i) Dava nakil istekleri kaydı,
- j) Harç tahsil müzekkeresi kaydı,
- k) Kıymetli evrak ve eşya kaydı,
- l) Sosyal inceleme-görüşme rapor kaydı,

tutulması zorunludur.

(2) Bölge adliye mahkemesince ilk derece mahkemesi sıfatıyla bakılan işlerde adlî yargı ilk derece hukuk mahkemesi nezdinde tutulan kayıtlar kullanılır.

Esas kaydı: –Madde 49

(1) Adlî yargı ilk derece hukuk mahkemelerinden istinaf incelemesi için gelen dosyaların kaydedilerek ön inceleme ve tahkikat aşamalarının işlendiği kayıttır.

(2) Yetki ve görev uyuşmazlıklarına ilişkin başvurular da bu esasa kaydedilir.

(3) Bu kayıt; sıra numarası, gönderen mahkeme, esas ve karar numarası ile karar tarihi, dosyanın daireye geliş tarihi, tarafları, varsa kanunî temsilcileri ile vekillerinin kimlik bilgileri, varsa ticaret sicil numarası veya merkezi tüzel kişi kimlik numarası, davanın konusu, davanın aşaması, nihai karar ve tarihi, kanun yolları işlemleri ile düşünceler sütunlarından oluşur.

(4) Davanın aşaması sütununa davanın dilekçeler, ön inceleme ve tahkikat aşamalarına ilişkin bilgiler yazılır.

(5) Dairece verilen kararın, temyiz kanun yolu incelemesi sonucunda bozularak daireye iadesi hâlinde, dosyaya yeni bir esas numarası verilir. Ancak bu husus dosyanın ilk esas numarası karşısındaki düşünceler sütununda gösterilir.

Duruşma ve keşif günleri kaydı: –Madde 50

(1) Hukuk dairelerinin iş durumlarına göre duruşma ve keşif yapılacak gün ve saatlerinin bir sıra dâhilinde tutulduğu kayıttır.

(2) Duruşma günleri kaydı; sıra numarası, esas numarası, değişik iş numarası, istinabe numarası, duruşma gün ve saati, tarafların adı ve soyadı, varsa vekilleri, davanın türü, duruşmanın bırakıldığı tarih ile düşünceler sütunlarından oluşur.

(3) Keşif günleri kaydı; sıra numarası, esas numarası, değişik iş numarası, keşif gün ve saati, davanın türü, bilirkişi, taraflar, varsa vekillerinin kimlik bilgileri ile düşünceler sütunlarından oluşur.

Karar kaydı: –Madde 51

(1) Hukuk dairesince verilen kararların tutulduğu kayıttır.

(2) Bu kayıt; karar numarası, karar tarihi, esas numarası, kararı veren dairenin başkan ve üyelerinin adı, soyadı, sicil numaraları, tarafların kimlik bilgileri, varsa kanunî temsilcileri ile vekillerinin kimlik bilgileri, gönderen mahkemenin adı ile esas ve karar numarası, davanın konusu, inceleme sonunda verilen karar ile düşünceler sütunlarından oluşur.

Uyuşmazlığın giderilmesi başvuru kaydı:

–Madde 52

(1) Benzer olaylarda bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince ya da bu mahkeme ile başka bir bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen kesin nitelikteki

BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN İDARİ İŞLER İLE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

36. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmelik, bölge idare mahkemesi başkanlığı, başkanlar kurulu, bölge idare mahkemesi daireleri, idare mahkemeleri ve vergi mahkemeleri, bölge idare mahkemesi adalet komisyonunun idari işleriyle yazı işleri hizmetlerinin yürütülmesi usul ve esaslarını belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, bölge idare mahkemesi başkanlığı, başkanlar kurulu, bölge idare mahkemesi daireleri, idare mahkemeleri, vergi mahkemeleri, bölge idare mahkemesi adalet komisyonu ve müdürlüklerde tutulacak kayıtlar, yapılacak idari işler ve yazı işlerinin tüm işlemleri ile bu işlemlerde UYAP'ın kullanılmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 6/1/1982 tarihli ve 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesine dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Avukat Bilgi Sistemi: Avukatların internet üzerinden UYAP'a erişim yaparak elektronik ortamda işlem yapabilmelerini sağlayan sistemi,

b) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

c) Başkan: Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu, bölge idare mahkemesi, daireler, bölge idare mahkemesi adalet komisyonu, idare mahkemesi ve vergi mahkemesi başkanını,

ç) Başkanlar Kurulu: Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulunu,

d) Bilirkişi Bilgi Sistemi: Bilirkişilerin internet üzerinden UYAP'a erişim yaparak elektronik ortamda işlem yapabilmelerini sağlayan sistemi,

e) Bilişim sistemi: Bilgisayar, çevre birimleri, iletişim altyapısı ve programlardan oluşan veri işleme, saklama ve iletmeye yönelik sistemi,

f) Bölge idare mahkemesi: İdari yargı ikinci derece mahkemelerini,

g) Daire: Bölge idare mahkemesi dairesini,

ğ) Daire başkanı: Bölge idare mahkemesi daire başkanını,

h) Dış birim: UYAP sistemine dâhil olmayan kamu kurumları ve özel kuruluşları,

ı) Dizi pusulası: Dava dosyasının fizikî olarak diğer bir mahkemeye veya birime gönderilmesi gerektiğinde dosya içerisindeki her türlü belgenin tarih ve sıra numarası ile niteliğini gösteren pusulayı,

i) Dosya kapak bilgileri: Bölge idare mahkemesi, idare mahkemesi ve vergi mahkemesi dava dosyasında esas ve karar numarasını, birim adını, tarafların sıfat ve kimlik bilgilerini, dosya durumunu, davanın türü, tarihi ve yeri ile karar türü ve tarihini,

j) Elektronik ortam: Bilişim sistemi ve bilişim ağından oluşan toplam ortamı,

k) Erişim: Bir bilişim sistemine bağlanarak kullanım imkânı kazanılmasını,

l) Güvenli elektronik imza: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununda düzenlenen güvenli elektronik imzayı,

m) Kanun: 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununu,

n) Kayıt: Fizikî veya elektronik ortamda üretilen ya da bu ortama aktarılan veya taşınan, bilgi, belge ve verinin saklanması,

o) Kimlik bilgileri: Kişinin adı, soyadı, doğum tarihi, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, yabancı ise uyruğu, adı, soyadı, doğum tarihi, anne ve baba adı, varsa yabancı kimlik numarası ve pasaport numarasını,

ö) Komisyon: Bölge idare mahkemesi adalet komisyonunu,

b) Gerçeği söylememesi halinde yalan tanıklık suçundan dolayı cezalandırılacağı,

c) Doğruyu söyleyeceği hususunda yemin edeceği,

d) Duruşmada mahkeme başkanı veya hâkimin açık izni olmadan mahkeme salonunu terk edemeyeceği,

Anlatılır.

Tanıklara yemin verilmesi: –Madde 54

(1) Tanıklar, tanıklıktan önce ayrı ayrı yemin ederler. Gerektiğinde veya bir kimsenin tanık sıfatıyla dinlenmesinin uygun olup olmadığında tereddüt varsa yemin, tanıklığından sonraya bırakılabilir.

(2) Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcıları da tanıklara yemin verirler.

Yeminin biçimi: –Madde 55

(1) Tanığa verilecek yemin, tanıklıktan önce “Bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim.” ve 54 üncü maddeye göre tanıklıktan sonra verilmesi hâlinde “Bildiğimi dosdoğru söylediğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim.” biçiminde olur.

(2) Yemin edilirken herkes ayağa kalkar.

Yeminin yerine getirilmesi, sağır veya dilsizin yemini: –Madde 56

(1) Tanık, yüksek sesle tekrar ederek veya okuyarak yemin eder.

(2) Okuma ve yazma bilen sağır veya dilsizler yemin biçimini yazarak ve imzalarını koyarak yemin ederler. Okuma ve yazma bilmeyen sağır veya dilsizler işaretlerinden anlayan bir tercüman aracılığıyla ve işaretlerle yemin ederler.

Tanığın tekrar dinlenmesi: –Madde 57

(1) Yemin ile dinlenen tanığın aynı soruşturma veya kovuşturma evresinde tekrar dinlenmesi gerektiğinde, yeniden yemin verilmeyip önceki yemini hatırlatılmakla yetinilebilir.

Tanığa ilk önce sorulacak hususlar ve tanığın korunması : –Madde 58

(1) Tanığa, ilk önce adı, soyadı, yaşı, işi ve yerleşim yeri, işyerinin veya geçici olarak oturduğu yerin adresi, varsa telefon numaraları sorulur. Gerekirse tanıklığına ne dereceye kadar güvenilebileceği hakkında hâkimi aydınlatacak durumlara, özellikle şüpheli, sanık veya mağdur ile ilişkilerine dair sorular yöneltilir.

(2) Tanık olarak dinlenecek kişilerin kimliklerinin ortaya çıkması kendileri veya yakınları açısından ağır bir tehlike

oluşturacaksa; kimliklerinin saklı tutulması için gerekli önlemler alınır. Kimliği saklı tutulan tanık, tanıklık ettiği olayları hangi sebep ve vesile ile öğrenmiş olduğunu açıklamakla yükümlüdür. Kimliğinin saklı tutulması için, tanığa ait kişisel bilgiler, Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından muhafaza edilir.

(3) Hazır bulunanların huzurunda dinlenmesi, tanık için ağır bir tehlike teşkil edecek ve bu tehlike başka türlü önlenemeyecekse ya da maddî gerçeğin ortaya çıkarılması açısından tehlike oluşturacaksa; hâkim, hazır bulunma hakkına sahip bulunanlar olmadan da tanığı dinleyebilir. Tanığının dinlenmesi sırasında ses ve görüntü aktarma yapılır. Soru sorma hakkı saklıdır.

(4) Tanıklık görevinin yapılmasından sonra, kişinin kimliğinin saklı tutulması veya güvenliğinin sağlanması hususunda alınacak önlemler, ilgili kanunda düzenlenir.

(5) İkinci, üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri, ancak bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak uygulanabilir.

Tanığa söylenecek şeyler ve sorulacak sorular: –Madde 59

(1) Tanık, dinlenmeden önce hakkında tanıklık yapacağı olayla ilgili olarak mahkeme başkanı veya hâkim tarafından, kendisine bilgi verilir; hazır olan sanık, tanığa gösterilir. Sanık hazır değilse kimliği açıklanır. Tanıktan, tanıklık edeceği konulara ilişkin bildiklerini söylemesi istenir ve tanıklık ederken sözü kesilmez.

(2) Tanıklık edilen konuları aydınlatmak, tamamlamak ve bilgilerinin dayandığı durumları gereğince değerlendirebilmek için tanığa ayrıca soru yöneltilebilir.

Tanıklıktan ve yeminden sebepsiz çekinme : –Madde 60

(1) Yasal bir sebep olmaksızın tanıklıktan veya yeminden çekinen tanık hakkında, bundan doğan giderlere hükmedilmekle beraber, yemininin veya tanıklığının gerçekleştirilmesi için dava hakkında hüküm verilinceye kadar ve her hâlde **üç ayı** geçmemek üzere disiplin hapsi verilebilir. Kişi, tanıklığa ilişkin yükümlülüğüne uygun davranması halinde, derhâl serbest bırakılır.

(2) Bu tedbirleri almaya naip hâkim ve istinabe olunan mahkeme ile soruşturma evresinde sulh ceza hâkimi yetkilidir.

(3) Davanın görüldüğü sırada bu tedbirler alındıktan ve yukarıdaki süreler suçun türüne göre tümüyle uygulandıktan sonra o dava veya aynı işe ilişkin diğer davada tekrar edilmez.

(4) Disiplin hapsi kararına itiraz edilebilir.

Aramada hazır bulunabilecekler :**–Madde 120**

(1) Aranacak yerlerin sahibi veya eşyanın zilyedi aramada hazır bulunabilir; kendisi bulunmazsa temsilcisi veya ayırt etme gücüne sahip hısımlarından biri veya kendisiyle birlikte oturmakta olan **bir kişi** veya komşusu hazır bulundurulur.

(2) 117 nci maddenin birinci fıkrasında gösterilen hâllerde zilyet ve bulunmazsa yerine çağrılacak kişiye, aramaya başlamadan önce aramanın amacı hakkında bilgi verilir.

(3) Kişinin avukatının aramada hazır bulunmasına engel olunamaz.

Arama sonunda verilecek belge :**–Madde 121**

(1) Aramanın sonunda hakkında arama işlemi uygulanan kimseye istemi üzerine aramanın 116 ve 117 nci maddelere göre yapıldığını ve 116 ncı maddede gösterilen durumda soruşturma veya kovuşturma konusu fiilin niteliğini belirten bir belge ve istemi üzerine elkonulan veya koruma altına alınan eşyanın listesini içeren bir defter ve eğer şüpheliyi haklı kılan bir şey elde edilmemiş ise bunu belirten bir belge verilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen belgelerde, hakkında arama işlemi uygulanan kimsenin, elkonulan eşyanın mülkiyetine ilişkin görüş ve iddialarına da yer verilir.

(3) Koruma altına alınan veya elkonulan eşyanın tam bir defteri yapılır ve bu eşya resmî mühürle mühürlenir veya bir işaret konulur.

Belge veya kâğıtları inceleme yetkisi:**–Madde 122**

(1) Hakkında arama işlemi uygulanan kimsenin belge veya kâğıtlarını inceleme yetkisi, Cumhuriyet savcısı ve hâkime aittir.

(2) Belge ve kâğıtların zilyedi veya temsilcisi kendi mühürünü de koyabilir veya imzasını atabilir. İleride mühürün kaldırılmasına ve kâğıtların incelenmesine karar verildiğinde bu işlemin yapılmasında hazır bulunmak üzere, zilyedi veya temsilcisi ya da müdafii veya vekili çağrılır; çağrıya uyulmadığında gerekli işlem yapılır.

(3) İnceleme sonucu soruşturma veya kovuşturma konusu suçla ilişkin olmadığı anlaşılan belge veya kâğıtlar ilgisine geri verilir.

Eşya veya kazancın muhafaza altına alınması ve bunlara elkonulması:**–Madde 123**

(1) İspat aracı olarak yararlı görülen ya da eşya veya kazanç müsadereisinin konusunu oluşturan malvarlığı değerleri, muhafaza altına alınır.

(2) Yanında bulunduran kişinin rızasıyla teslim etmediği bu tür eşyaya elkonulabilir.

İstenen eşyayı vermeyenler hakkında yapılacak işlem : –Madde 124

(1) 123 üncü maddede yazılı eşya veya diğer malvarlığı değerlerini yanında bulunduran kişi, istem üzerine bu şeyi göstermek ve teslim etmekle yükümlüdür.

(2) Kaçınma hâlinde bu şeyin zilyedi hakkında 60 ncı maddede yer alan disiplin hapsine ilişkin hükümler uygulanır. Ancak, şüpheli veya sanık ya da tanıklıktan çekinebilecekler hakkında bu hüküm uygulanmaz.

İçeriği Devlet sırrı niteliğindeki belgelerin mahkemeye incelenmesi :**–Madde 125**

(1) Bir suç olgusuna ilişkin bilgileri içeren belgeler, Devlet sırrı olarak mahkemeye karşı gizli tutulamaz.

(2) Devlet sırrı niteliğindeki bilgileri içeren belgeler, ancak mahkeme hâkimi veya heyeti tarafından incelenebilir. Bu belgelerde yer alan ve sadece yüklenen suçla açıklığa kavuşturabilecek nitelikte olan bilgiler, hâkim veya mahkeme başkanı tarafından tutanağa kaydedilir.

(3) Bu madde hükmü, hapis cezasının alt sınırı **beş yıl** veya **daha fazla** olan suçlarla ilgili olarak uygulanır.

Elkonulamayacak mektuplar, belgeler:**–Madde 126**

(1) Şüpheli veya sanık ile 45 ve 46 ncı maddelere göre tanıklıktan çekinebilecek kimseler arasındaki mektuplara ve belgelere; bu kimselerin nezdinde bulundukça elkonulamaz.

Elkoyma kararını verme yetkisi:**–Madde 127**

Hâkim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının, Cumhuriyet savcısına ulaşamadığı hallerde ise kolluk amirinin yazılı emri ile kolluk görevlileri, elkoyma işlemini gerçekleştirebilir.

(2) Kolluk görevlisinin açık kimliği, elkoyma işlemine ilişkin tutanağa geçirilir.

çevesinde işlenen uyuşturucu ve uyarıcı madde imâl ve ticareti suçları bakımından gözaltındaki şüphelinin müdafî ile görüşme hakkı Cumhuriyet savcısının istemi üzerine, hâkim kararıyla **yirmidört saat** süreyle kısıtlanabilir; bu zaman zarfında ifade alınamaz.

Kanunî temsilci veya eşin duruşmada hazır bulunması: –Madde 155

(1) Sanığın kanunî temsilcisine duruşma gün ve saati bildirilir ve duruşmaya kabul edilerek istemi üzerine dinlenebilir.

(2) Sanığın eşi hakkında da tebligat yapılmaksızın birinci fıkra hükmü uygulanır.

Müdafîin görevlendirilmesinde usul:

–Madde 156

(1) 150 nci maddede yazılı olan hâllerde, müdafî;

a) Soruşturma evresinde, ifadeyi alan merciin veya soruguy yapan hâkimin istemi üzerine,

b) Kovuşturma evresinde, mahkemenin istemi üzerine, Baro tarafından görevlendirilir.

İKİNCİ KİTAP Soruşturma

BİRİNCİ KISIM Suçlara İlişkin İhbarlar ve Soruşturma

BİRİNCİ BÖLÜM Soruşturmanın Gizliliği, Suçların İhbarı

Soruşturmanın gizliliği: –Madde 157

(1) Kanunun başka hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir.

İhbar ve şikâyet: –Madde 158

(1) Suça ilişkin ihbar veya şikâyet, Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluk makamlarına yapılabilir.

(2) Valilik veya kaymakamlığa ya da mahkemeye yapılan ihbar veya şikâyet, ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(3) Yurt dışında işlenip ülkede takibi gereken suçlar hakkında Türkiye'nin elçilik ve konsolosluklarına da ihbar veya şikâyetle bulunulabilir.

(4) Bir kamu görevinin yürütülmesiyle bağlantılı olarak işlendiği iddia edilen bir suç nedeniyle, ilgili kurum ve

kuruluş idaresine yapılan ihbar veya şikâyet, gecikmesizin ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(5) İhbar veya şikâyet yazılı veya tutanağa geçirilmek üzere sözlü olarak yapılabilir.

(6) (Ek: 15/8/2017-KHK-694/145 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/140 md.) İhbar ve şikâyet konusu fiilin suç oluşturmadığının herhangi bir araştırma yapılmasını gerektirmesizin açıkça anlaşılması veya ihbar ve şikâyetin soyut ve genel nitelikte olması durumunda soruşturma yapılmasına yer olmadığına karar verilir. Bu durumda şikâyet edilen kişiye şüpheli sıfatı verilemez. Soruşturma yapılmasına yer olmadığına dair karar, varsa ihbarda bulunana veya şikâyetçiye bildirilir ve bu karara karşı 173 üncü maddedeki usule göre itiraz edilebilir. İtirazın kabulü hâlinde Cumhuriyet başsavcılığı soruşturma işlemlerini başlatır. Bu fıkra uyarınca yapılan işlemler ve verilen kararlar, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından görülebilir.

(7) Yürütülen soruşturma sonucunda kovuşturma evresine geçildikten sonra suçun şikâyete bağlı olduğunun anlaşılması halinde; mağdur açıkça şikâyetten vazgeçmediği takdirde, yargılamaya devam olunur.

Şüpheli ölümün ihbarı: –Madde 159

(1) Bir ölümün doğal nedenlerden meydana gelmediği kuşkusunu doğuracak bir durumun varlığı veya ölünün kimliğinin belirlenememesi halinde; kolluk görevlisi, köy muhtarı ya da sağlık veya cenaze işleriyle görevli kişiler, durumu derhâl Cumhuriyet Başsavcılığına bildirmekle yükümlüdürler.

(2) Birinci fıkra kapsamına giren hallerde ölünün gömülmesi ancak Cumhuriyet savcısı tarafından verilecek yazılı izne bağlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM Soruşturma İşlemleri

Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi: –Madde 160

(1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.

DÖRDÜNCÜ KİTAP
Mağdur, Şikâyetçi, Malen Sorumlu,
Katılan

BİRİNCİ KISIM
Suçun Mağduru ile Şikâyetçinin Hakları

Suçun mağduru ile şikâyetçinin çağırılması:

–Madde 233

(1) Mağdur ile şikâyetçi, Cumhuriyet savcısı veya mahkeme başkanı veya hâkim tarafından çağrı kâğıdı ile çağırılıp dinlenir. **(Ek cümleler:8/7/2021-7331/21 md.)** Kovuşturma evresine geçildiğinde çağrı kâğıdına iddianame eklenir. Ayrıca, iddianameye ilişkin bilgiler ve duruşma tarihi; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi iletişim bilgilerinin dosyada bulunması hâlinde bu araçlardan yararlanılmak suretiyle de bildirilir.

(2) Bu hususta yapılacak çağrı ve zorla getirme bakımından tanıklara ilişkin hükümler uygulanır.

Mağdur ile şikâyetçinin hakları: –Madde 234

(1) Mağdur ile şikâyetçinin hakları şunlardır:

a) Soruşturma evresinde;

1. Delillerin toplanmasını isteme,

2. Soruşturmanın gizlilik ve amacını bozmamak koşuluyla Cumhuriyet savcısından belge örneği isteme,

3. **(Değişik: 24/7/2008-5793/40 md.)** Vekili bulunmaması halinde, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı veya ısrarlı takip suçları ile kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence veya eziyet suçlarında ve alt sınırı **beş yıldan** fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda, baro tarafından kendisine avukat görevlendirilmesini isteme,

4. 153 üncü maddeye uygun olmak koşuluyla vekili aracılığı ile soruşturma belgelerini ve elkonulan ve muhafaza alınan eşyayı inceletme,

5. Cumhuriyet savcısının, kovuşturmaya yer olmadığı yönündeki kararına kanunda yazılı usule göre itiraz hakkını kullanma.

b) Kovuşturma evresinde;

1. Duruşmadan haberdar edilme,

2. Kamu davasına katılma,

3. Tutanak ve belgelerden örnek isteme,

4. Tanıkların davetini isteme,

5. **(Değişik: 24/7/2008-5793/40 md.)** Vekili bulunmaması halinde, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı veya

ısrarlı takip suçları ile kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence veya eziyet suçlarında ve alt sınırı **beş yıldan** fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda, baro tarafından kendisine avukat görevlendirilmesini isteme,

6. Davaya katılmış olma koşuluyla davayı sonuçlandıran kararlara karşı kanun yollarına başvurma.

(2) Mağdur, **onsekiz yaşını** doldurmamış, sağır veya dilsiz ya da meramını ifade edemeyecek derecede malûl olur ve bir vekili de bulunmazsa, istemi aranmaksızın bir vekil görevlendirilir.

(3) Bu haklar, suçun mağdurları ile şikâyetçiye anlatılır açıklanır ve bu husus tutanağa yazılır.

(4) **(Ek:17/10/2019-7188/21 md.)** Soruşturma veya kovuşturma evresinde, dava nakli veya adli tıp işlemleri nedeniyle yerleşim yeri dışında bir yere gitme zorunluluğu doğması hâlinde mağdurun yapmış olduğu konaklama, iâşe ve ulaşım giderleri, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

Mağdur ile şikâyetçinin davete uymamaları:

–Madde 235

(1) Mağdur, şikâyetçi veya vekilinin, dilekçelerinde veya tutanağa geçirilmiş olan beyanlarında belirttikleri adresleri tebligata esas alınır.

(2) Bu adrese çıkartılan çağrıya rağmen gelmeyen kimseye yeniden tebligatta bulunulmaz.

(3) Belirtilen adresin yanlışlığı, eksikliği veya adres değişikliğinin bildirilmemesi nedeniyle tebligat yapılamaması hâllerinde adresin araştırılması gerekmez.

(4) Bu kimselerin beyanının alınması zorunlu görüldüğü hâllerde üçüncü fıkra uygulanmaz.

Mağdur ile şikâyetçinin dinlenmesi:

–Madde 236

(1) Mağdurun tanık olarak dinlenmesi halinde, yemin hariç, tanıklığa ilişkin hükümler uygulanır.

(2) İşlenen suçun etkisiyle psikolojisi bozulmuş çocuk veya mağdur, bu suça ilişkin soruşturma veya kovuşturmada tanık olarak **bir defa** dinlenebilir. Maddî gerçeğin ortaya çıkarılması açısından zorunluluk arz eden haller saklıdır.

(3) Mağdur çocukların veya işlenen suçun etkisiyle psikolojisi bozulmuş olan diğer mağdurun tanık olarak dinlenmesi sırasında psikoloji, psikiyatri, tıp veya eğitim alanında uzman **bir kişi** bulundurulur. **(Mülga cümle:17/10/2019-7188/22 md.)**

(4) **(Ek:17/10/2019-7188/22 md.)** Cumhuriyet savcısı veya hâkim tarafından ifade ve beyanının özel ortamda alınması gerektiği ya da şüpheli veya sanık ile yüz yüze gel-

3. 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa göre gözaltılarla ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kişi en geç otuz altı saat içinde hâkim önüne çıkarılır.
- B) Kişi toplu olarak işlenen suçlarda en geç dört gün içinde hâkim önüne çıkarılır.
- C) Suçüstü hâlleriyle sınırlı olmak kaydıyla şiddet olaylarının yaygınlaşarak kamu düzeninin ciddi şekilde bozulmasına yol açabilecek toplumsal olaylar sırasında ve toplu olarak işlenen suçlarda kırk sekiz saate kadar gözaltına alınma kararı verilebilir.
- D) Toplu olarak işlenen suçlarda, delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle; Cumhuriyet savcısı gözaltı süresinin, her defasında bir günü geçmemek üzere, üç gün süreyle uzatılmasına yazılı olarak emir verebilir.
- E) 4. fıkra kapsamında kolluk tarafından gözaltına alınan kişiler hakkında da gözaltına ilişkin hükümler uygulanır.

4.

- I. Konutlarının yetkili mahkemenin yargı çevresi dışında bulunmasından dolayı getirilmesi zor olan tanık veya bilirkişi naiple veya istinabe yoluyla dinlenebilir.
- II. Davayı görmekte olan mahkeme, zorunluluk olmadıkça, büyükşehir belediye sınırları içerisinde bulunan tanık veya bilirkişilerin istinabe yoluyla dinlenmesine karar veremez.
- III. Tanık veya bilirkişinin aynı anda görüntülü ve sesli iletişim tekniğinin kullanılması suretiyle dinlenebilmesi olanağının varlığı hâlinde istinabe yolu yerine bu yöntem kullanılmalıdır.

5271 sayılı CMK'ye göre "tanık veya bilirkişinin naiple veya istinabe yoluyla dinlenmesi" ile ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. 5271 sayılı CMK'ye göre seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen milletvekili hakkında soruşturma yapma yetkisi aşağıdaki-lerden hangisine aittir?

- A) Suçun işlendiği yer Cumhuriyet başsavcılığı
- B) İlgilinin seçildiği yer Cumhuriyet başsavcılığı
- C) İlgilinin seçildiği yere en yakın il Cumhuriyet başsavcılığı
- D) Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı
- E) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

6.

- I. Suçüstü hâlinde Cumhuriyet savcısına erişilememesi
- II. Gecikmesinde sakınca bulunan hâlde Cumhuriyet savcısına erişilememesi
- III. Olayın genişliği itibarıyla Cumhuriyet savcısının iş gücünü aşması
- IV. Cumhuriyet savcısının soruşturmada tarafsızlığını yitirdiğinin anlaşılması

5271 sayılı CMK'ye göre yukarıdaki durumların hangilerinde soruşturma işlemleri doğrudan sulh ceza hakimi tarafından yapılabilir?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C) I, II ve III
- D) I, II ve IV
- E) I, II, III ve IV

7. 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa göre şüpheli veya sanık yakalandığında, gözaltına alındığında veya gözaltı süresi uzatıldığında, Cumhuriyet savcısının emriyle bir yakınına veya belirlediği kaç kişiye gecikmeksizin haber verilir?

- A) Bir
- B) İki
- C) Üç
- D) Dört
- E) Beş

6100 SAYILI HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU

38. ÜNİTE

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (3 soru)

a) Birinci Kısım: **Birinci Bölüm** Birinci Ayırım, İkinci Ayırım, Üçüncü Ayırım; **İkinci Bölüm**; Dördüncü Bölüm Birinci Ayırım, **İkinci Ayırım, Üçüncü Ayırım**, Dördüncü Ayırım; **Beşinci Bölüm**; Altıncı Bölüm Birinci Ayırım, İkinci Ayırım, Üçüncü Ayırım

b) İkinci Kısım: Birinci Bölüm; İkinci Bölüm Birinci Ayırım, İkinci Ayırım

c) Üçüncü Kısım: Birinci Bölüm; İkinci Bölüm; Üçüncü Bölüm; Dördüncü Bölüm; Beşinci Bölüm Birinci Ayırım, İkinci Ayırım, Üçüncü Ayırım, Dördüncü Ayırım, Beşinci Ayırım, Altıncı Ayırım, Yedinci Ayırım; Altıncı Bölüm

ç) Beşinci Kısım: Birinci Bölüm; İkinci Bölüm; Üçüncü Bölüm

d) Altıncı Kısım

e) Yedinci Kısım: Birinci Bölüm; İkinci Bölüm

f) Sekizinci Kısım: Birinci Bölüm; İkinci Bölüm

g) Dokuzuncu Kısım

ğ) Onuncu Kısım: Birinci Bölüm; İkinci Bölüm

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Yargı Yeri Belirlenmesi

BİRİNCİ AYIRIM

Görev

Görevin belirlenmesi ve niteliği: –Madde 1

(1) Mahkemelerin görevi, ancak kanunla düzenlenir. Göreve ilişkin kurallar, kamu düzenindendir.

Asliye hukuk mahkemelerinin görevi:

–Madde 2

(1) Dava konusunun değer ve miktarına bakılmaksızın malvarlığı haklarına ilişkin davalarla, şahıs varlığına ilişkin davalarda görevli mahkeme, aksine bir düzenleme bulunmadıkça asliye hukuk mahkemesidir.

(2) Bu Kanunda ve diğer kanunlarda aksine düzenleme bulunmadıkça, asliye hukuk mahkemesi diğer dava ve işler bakımından da görevlidir.

Ölüm veya vücut bütünlüğünün yitirilmesinden doğan zararların tazmini davalarında görev: –Madde 3

(İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 16/2/2012 tarihli ve E.: 2011/35, K.: 2012/23 sayılı Kararı ile.)

Sulh hukuk mahkemelerinin görevi: –Madde 4

(1) Sulh hukuk mahkemeleri, dava konusunun değer veya tutarına bakılmaksızın;

a) Kiralanan taşınmazların, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa göre ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler ayrı olmak üzere, kira ilişkisinden doğan alacak davaları da dâhil olmak üzere tüm uyuşmazlıkları konu alan davalar ile bu davalara karşı açılan davaları,

b) Taşınır ve taşınmaz mal veya hakkın paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin davaları,

c) Taşınır ve taşınmaz mallarda, sadece zilyetliğin korunmasına yönelik olan davaları,

ç) Bu Kanun ile diğer kanunların, sulh hukuk mahkemesi veya sulh hukuk hâkimini görevlendirdiği davaları,

görürler.

İKİNCİ AYIRIM

Yetki

Genel kural: –Madde 5

(1) Mahkemelerin yetkisi, diğer kanunlarda yer alan yetkiye ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, bu Kanundaki hükümlere tabidir.

Genel yetkili mahkeme: –Madde 6

(1) Genel yetkili mahkeme, davalı gerçek veya tüzel kişinin davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri mahkemesidir.

(2) Yerleşim yeri, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre belirlenir.

9) Fevkalade hâllerde, kusuru olmaksızın borçlarını yerine getiremeyen borçluya mühlet verilmesi.

g) Çeşitli kanunlardaki çekişmesiz yargı işleri:

1) Nüfus kütüklerinin sayfa birleşim yerlerinin asliye hukuk mahkemesince mühürlenmesi.

2) Noterlerin göreve başlarken mahkemede yemin ettirilmeleri.

3) Noter evrak ve defterlerinden alınarak başka yere gönderilecek örneklerin mahkeme tarafından tasdiki.

4) Kamu görevlilerinin mahkeme huzurunda kanunen yemin etme zorunluluğunun öngörüldüğü diğer durumlar.

Görevli mahkeme: –Madde 383

(1) Çekişmesiz yargı işlerinde görevli mahkeme, aksine bir düzenleme bulunmadığı sürece sulh hukuk mahkemesidir.

Çekişmesiz yargı işlerinde yetki: –Madde 384

(1) Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, çekişmesiz yargı işleri için talepte bulunan kişinin veya ilgililerden birinin oturduğu yer mahkemesi yetkilidir.

Yargılama usulü: –Madde 385

(1) Çekişmesiz yargı işlerinde, niteliğine uygun düştüğü ölçüde, basit yargılama usulü uygulanır.

(2) Çekişmesiz yargı işlerinde aksine bir hüküm bulunmadıkça resen araştırma ilkesi geçerlidir.

(3) Mahkemeler dışındaki resmî makamlara bırakılan çekişmesiz yargı işlerinde uygulanacak usul, ilgili özel kanunlarında belirtilen hükümlere tabidir.

Mühürleme, deftere geçirme ve yemin tutanağı düzenlenmesi usulü: –Madde 386

(1) Mühürleme, deftere geçirme ve yemin tutanağı gibi işlerin düzenlenmesi usulü, bu Kanun gereğince, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.

Kararlara karşı başvuru yolları: –Madde 387

(1) Çekişmesiz yargı işlerinde verilen kararlara karşı hukuki yararı bulunan ilgililer, özel kanuni düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla, kararın öğrenilmesinden itibaren **iki hafta** içinde, bu Kanun hükümleri dairesinde istinaf yoluna başvurabilirler.

Kararların niteliği: –Madde 388

(1) Kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde, çekişmesiz yargı

ONUNCU KISIM Geçici Hukuki Korumalar

BİRİNCİ BÖLÜM İhtiyati Tedbir

İhtiyati tedbirin şartları: –Madde 389

(1) Mevcut durumda meydana gelebilecek bir değişme nedeniyle hakkın elde edilmesinin önemli ölçüde zorlaşacağından ya da tamamen imkânsız hâle geleceğinden veya gecikme sebebiyle bir sakıncanın yahut ciddi bir zararın doğacağından endişe edilmesi hâllerinde, uyuşmazlık konusu hakkında ihtiyati tedbir kararı verilebilir.

(2) Birinci fıkra hükmü niteliğine uygun düştüğü ölçüde çekişmesiz yargı işlerinde de uygulanır.

İhtiyati tedbir talebi: –Madde 390

(1) İhtiyati tedbir, dava açılmadan önce, esas hakkında görevli ve yetkili olan mahkemeden; dava açıldıktan sonra ise ancak **asıl** davanın görüldüğü mahkemeden talep edilir.

(2) Talep edenin haklarının derhâl korunmasında zorunluluk bulunan hâllerde, hâkim karşı tarafı dinlemeden de tedbire karar verebilir.

(3) Tedbir talep eden taraf, dilekçesinde dayandığı ihtiyati tedbir sebebini ve türünü açıkça belirtmek ve davanın esası yönünden kendisinin haklılığını yaklaşık olarak ispat etmek zorundadır.

İhtiyati tedbir kararı: –Madde 391

(1) Mahkeme, tedbire konu olan mal veya hakkın muhafaza altına alınması veya bir yedimeine tevdi ya da bir şeyin yapılması veya yapılmaması gibi, sakıncayı ortadan kaldıracak veya zararı engelleyecek her türlü tedbire karar verebilir.

(2) İhtiyati tedbir kararında;

a) İhtiyati tedbir talep edenin, varsa kanuni temsilcisi ve vekilinin ve karşı tarafın adı, soyadı ve yerleşim yeri ile talep edenin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası,

b) Tedbirin, açık ve somut olarak hangi sebebe ve delillere dayandığı,

c) Tereddüde yer vermeyecek şekilde, neyin üzerinde ve ne tür bir tedbire karar verildiği,

ç) Talepte bulunanın, ne tutarda ve ne türde bir teminat göstereceği, yazılır.

TEST
1

**6100 SAYILI HUKUK
MUHAKEMELERİ KANUNU**

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi teminat istene-meyecek hâllerden biri değildir?

- A) Davacının adli yardımdan yararlanması
- B) Davacının, yurt içinde istenen teminatı kar-şılāmaya yeterli taşınmaz malının veya aynı teminatla güvence altına alınmış bir alacağının bulunması
- C) Davanın, sırf küçüğün menfaatlerini korumaya yönelik olarak açılmış olması
- D) Türkiye’de mutad meskeni olmayan Türk vatan-daşının dava açması
- E) İlama bağlı alacak için ilamlı icra takibi yapılmış olması

2. ---, davanın temelini oluşturan vakıalar ve onunla ilişkisi bulunan hususlar hakkında olur.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun yukarıda verilen hükmünün boş bırakılan yeri-ne aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilmeli-dir?

- A) Temyiz
- B) İstinaf
- C) Tebdil
- D) İsticvap
- E) İstihkam

3. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi icra ve iflas huku-kundaki çekişmesiz yargı işlerinden değildir?

- A) İflasın kapanmasına karar verilmesi
- B) Kamu görevlilerinin mahkeme huzurunda kanu-nen yemin etme zorunluluğunun öngörüldüğü diğer durumlar
- C) Redd olunmuş mirasın tasfiyesinin, mirasçılar-dan birinin mirası kabul talebi üzerine mahkeme tarafından durdurulması
- D) Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasında projenin ilanı ve ara dönem denetçisinin atanması
- E) Konkordato mühleti verilmesi ve komiserin atan-ması

4. 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa göre hangi dava yoluyla mahkemeden, bir hak-kın veya hukuki ilişkinin varlığının ya da yoklu-ğunun yahut bir belgenin sahte olup olmadığının belirlenmesi talep edilir?

- A) Eda davası
- B) Tespit davası
- C) İnşâî dava
- D) Kısmi dava
- E) Terditli dava

5. 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa göre görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilme-si hâlinde, taraflardan birinin, bu karar verildiği anda kesin ise bu tarihten, süresi içinde kanun yoluna başvurulmayarak kesinleşmiş ise kara-rın kesinleştiği tarihten; kanun yoluna başvu-rulmuşsa bu başvurunun reddi kararının tebliğ tarihinden itibaren kaç hafta içinde kararı veren mahkemeye başvurarak, dava dosyasının gö-revli ya da yetkili mahkemeye gönderilmesini talep etmesi gerekir?

- A) Bir
- B) İki
- C) Üç
- D) Dört
- E) Beş

6. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa göre davasını tamamen ıslah ettiğini bildiren taraf, bu bildirimden itibaren kaç hafta içinde yeni bir dava dilekçesi vermek zorundadır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

7. 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa göre dava dilekçesi, mahkeme tarafından dava-lıya tebliğ edilir. Davalının ne kadar süre içinde davaya cevap verebileceği tebliğ zarfında gös-terilir?

- A) Bir hafta
- B) İki hafta
- C) Üç hafta
- D) Dört hafta
- E) Beş hafta

Bağlantının Bölge İdare Mahkemesince incelenmesi: –Madde 40

1. Bölge idare mahkemesi bağlantılı dava dosyalarını öncelikle ve ivedilikle inceler ve kararını verir. Bölge idare mahkemesince verilen karar, bağlantının bulunduğu yolunda ise, yetkili mahkeme kararda belirtilmek suretiyle dosyalar yetkili mahkemeye gönderilir. Durum ayrıca diğer mahkemeye de duyurulur. Yetkili kılınan mahkeme durumu ilgililere bildirir.

2. Bölge idare mahkemesince verilen karar bağlantı olmadığı yolunda ise, dosyalar ilgili mahkemelere geri gönderilir.

Bağlantının mahkemelerce kabul edilmemesi: –Madde 41

Bağlantı iddiaları mahkemelerce kabul edilmediği takdirde, bu hususta verilen ara kararı taraflara tebliğ edilir. Taraflar, tebliğ tarihini izleyen **onbeş gün** içerisinde, aynı yargı çevresindeki mahkemeler için o yer bölge idare mahkemesine, 38 nci maddenin 2 ve 3 ncü fıkrasındaki durumlarla ilgili davalar için Danıştaya başvuruda bulunabilirler. Başvuru üzerine bölge idare mahkemesi veya Danıştay görevli dairesince durum, yukarıdaki maddelerde yazılı usullere göre incelenerek karara bağlanır.

Bağlantılı davalarla ilgili diğer esaslar: –Madde 42

1. Bağlantının varlığı yolunda idare ve vergi mahkemelerince veya bu konuda yapılacak itiraz üzerine bölge idare mahkemesi veya Danıştayca bağlantı hakkında karar verilmeye kadar usuli işlemler durur.

2. Bağlantıya ilişkin işlemler sonuçlandırıldıktan sonra bu davalara bakmakla yetkili kılınan mahkeme veya Danıştay, davalara bırakıldığı yerden devam eder.

3. Bağlantının bulunup bulunmadığı yolundaki bölge idare mahkemesi ve Danıştay kararları kesindir.

Görevsizlik ve yetkisizlik hallerinde yapılacak işlem: –Madde 43

1. İdare ve vergi mahkemeleri, idari yargının görev alanına giren bir davada görevsizlik veya yetkisizlik sebebiyle davanın reddine karar verirlerse dosyayı Danıştaya veya görevli ve yetkili idare veya vergi mahkemesine gönderirler.

a) Görevsizlik sebebiyle gönderilen dosyalarda Danıştay, davayı görevi içinde görmezse dosyanın yetkili ve görevli mahkemeye gönderilmesine karar verir.

b) Görevsizlik veya yetkisizlik sebebiyle dosyanın gönderildiği mahkeme kendisini görevsiz veya yetkisiz gördüğü takdirde, söz konusu mahkeme ile ilk görevsizlik

veya yetkisizlik kararını veren mahkeme aynı bölge idare mahkemesinin yargı çevresinde ise, uyuşmazlık bölge idare mahkemesince, aksi halde Danıştayca çözümlenir.

2. Görev ve yetki uyuşmazlıklarında Danıştay ve bölge idare mahkemesince verilen kararlar ilgili mahkemelere bildirilir ve bu husus taraflara tebliğ olunur.

3. Danıştay ve bölge idare mahkemesince görev ve yetki uyuşmazlıkları ile ilgili olarak verilen kararlar kesindir.

4. Bu madde hükümleri gereğince verilen kararlar ile görevli ve yetkili kılınan mahkemeye yeniden dava açılması halinde harç alınmaz.

5. (Mülga: 5/4/1990-3622/27 md.)

Merci tayini: –Madde 44

1. Yetkili mahkemenin bir davaya bakmasına fiili veya hukuki bir engel çıktığı veya iki mahkemenin yargı çevresi sınırlarında tereddüt edildiği veya iki mahkemenin de aynı davaya bakmaya yetkili olduklarına karar verdikleri hallerde dava dosyaları, tarafların veya mahkemelerin istemi üzerine merci tayini için:

a) Uyuşmazlığın aynı yargı çevresindeki mahkeme veya mahkemeler arasında çıkması halinde, o yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine,

b) Sair hallerde Danıştaya,

Gönderilir.

2. Danıştay ve bölge idare mahkemesi görevli ve yetkili mahkemeyi kararlaştırır.

3. Danıştay ve bölge idare mahkemesinin bu konuda vereceği kararlar kesindir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kararlara Karşı Başvuru Yolları

İstinaf: –Madde 45

(Değişik: 18/6/2014-6545/19 md.)

1. İdare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı, başka kanunlarda farklı bir kanun yolu öngörülmüş olsa dahi, mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren **otuz gün** içinde istinaf yoluna başvurulabilir. (Değişik cümle: 28/7/2024-7524/52 md.) Ancak, konusu otuz bir bin **Türk lirasını** geçmeyen; vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemlere karşı açılan iptal davaları hakkında idare ve vergi mahkemelerince verilen kararlar kesin olup, bunlara karşı istinaf yoluna başvurulamaz.

2. İstinaf, temyizın şekil ve usullerine tabidir. İstinaf başvurusuna konu olacak kararlara karşı yapılan kanun yolu başvurularında dilekçelerdeki hitap ve istekle bağlı

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**Hükümlülerin Ceza İnfaz Kurumlarına Kabul İşlemleri****Cumhuriyet Başsavcılığınca yapılacak işlemler: –Madde 20**

- (1) Hapis cezasını içeren kesinleşmiş mahkûmiyet kararları, mahkemece, hangi hükümlü ve hangi cezanın infazına ilişkin olduğu açıkça belirtilmek suretiyle Cumhuriyet Başsavcılığına verilir.
- (2) Cumhuriyet Başsavcılığınca infaz defterine kaydedilen ilâmdaki cezanın süresi gözetilerek hükümlü hakkında çağrı kâğıdı veya yakalama emri çıkarılır.
- (3) Çağrı kâğıdı, hükümde gösterilen adrese tebliğ edilir. Hükümlü, adres değişikliklerini mahkemeye veya Cumhuriyet Başsavcılığına bildirmekle yükümlüdür. Aksi hâlde hükümde gösterilen adreste yapılan tebligat geçerlidir.
- (4) Hükümlüye, Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen ceza infaz kurumuna alındığı ve salıverileceği tarih ile ceza süresini ve cezanın hangi hükme ilişkin bulunduğunu belirten bir belge verilir.

Kuruma alınma ve kayıt işlemleri: –Madde 21

- (1) Haklarında kesinleşmiş hapis cezasını içeren mahkûmiyet ve ödenmeyen adlî para cezalarının hapse çevrilmesine ilişkin karar bulunanlar, Cumhuriyet Başsavcılığının yazılı emriyle ceza infaz kurumuna gönderilirler. Üstleri ve eşyaları arandıktan sonra kabul odalarına konulur ve hekim muayenesinden sonra kuruma yerleştirme işlemleri yapılır.
- (2) Ceza infaz kurumuna alınan hükümlülerin adı ve soyadı, işledikleri suç, cezalarının türü ve süresi, mahkûmiyet ilâmının tarih ve numarası ve infaza başlandığı gün “hükümlü defteri”ne kayıt olunur. Bu defterdeki sıra numarası, hükümlünün numarasını oluşturur.
- (3) Tanıya yönelik olarak hükümlülerin parmak ve avuç içi izleri alınır, fotoğrafları çekilir, kan grupları, vücutlarının dış özellikleri ve ölçüleri belirlenir. Kayıt altına alınan söz konusu bilgiler hükümlünün kişisel dosyasında veya elektronik ortamda saklanır. Bu bilgiler, Kanunun zorunlu kıldığı hâller dışında hiçbir kurum ve kişiye verilemez.

Hükümlüler ile yakınları ve ilgililerin bilgilendirilmesi: –Madde 22

- (1) Hükümlülere, kuruma alındıklarında uygulanacak iyileştirme çalışmaları, disiplin suçları ve cezaları, bilgi edinme ve şikâyet yolları, hak ve sorumlulukları gibi konular ile kurumdaki yaşam biçimine uyum sağlama-ları için gereken bilgiler, kurum yöneticileri tarafından

sözlü olarak anlatılır ve yazılı olarak tebliğ olunur. İnfaz sonrası koruma ve yardım konusunda ayrıca bilgi verilir. Türkçe bilmeyen yabancı uyruklu hükümlülere kendi dilinde, mümkün olmadığında İngilizce, Fransızca veya Almanca olarak bildirilir. Duyuma ve konuşma engellilere işaret diliyle anlatılır. Görme engellilere ise kendi alfabeleri ile yazılmış kitapçık verilir.

- (2) Hükümlülerin ceza infaz kurumlarına alınmalarında, başka kuruma nakillerinde ve hastaneye yatırılmalarında, istekleri üzerine ailelerine veya gösterdikleri kişilere; hükümlü yabancı ise, yazılı olarak karşı çıkmaması hâlinde, uyruğu olduğu devletin diplomatik temsilcilik veya konsoloslukuna durum bildirilir.

- (3) Askerlik çağına giren, hâlen silâh altında bulunan kişilerin ceza infaz kurumlarına alınmalarında, başka kuruma nakillerinde veya kurumda iken askerlik çağına girmeleri veya salıverilmeleri hâlinde durum, kayıtlı bulundukları askerlik şubesine bildirilir.

- (4) Hükümlülerin ölümü hâlinde de yukarıdaki hükümler uygulanır ve ayrıca durum ailelerine derhâl bildirilir.

**DÖRDÜNCÜ KISIM
İyileştirme****YEDİNCİ BÖLÜM
İzinler****Kapalı ceza infaz kurumu dışına çıkma hâlle-ri: –Madde 92**

- (1) Hükümlü; izin, hastaneye, Cumhuriyet Başsavcılığına veya duruşmaya sevk, eğitim, öğretim, işyurdu, cezanın ertelenmesi, salıverilme, nakil, deprem, sel gibi doğal afet ve yangın hâlleri dışında ve yetkili makamca verilmiş yazılı bir emir olmadıkça kapalı kurumun dışına çıkartılmaz. (Ek cümle: 15/8/2016-KHK-674/16 md.; Aynen kabul: 10/11/2016-6758/16 md.) (İptal cümle: Anayasa Mahkemesi’nin 22/9/2021 tarihli ve E.: 2017/17, K.: 2021/59 sayılı Kararı ile.)

- (2) (Ek: 25/5/2005-5351/6 md.) Terör ve örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak alınan bilgilerin doğruluğunun araştırılması bakımından zorunlu görülen hâllerde, hükümlü veya tutuklular, rızaları alınmak koşuluyla, ilgili makamın ve Cumhuriyet Başsavcılığının talebi üzerine sulh ceza hâkimi kararı ile geçici sürelerle ceza infaz kurumundan alınabilirler. Bu süreler, hükümlü veya tutuklu dinlendikten sonra işin niteliğine göre, **her defasında dört günü** ve hiçbir surette **onbeş günü** geçmemek üzere hâkim tarafından tayin olunur ve hükümlülük ve tutuklulukta geçmiş sayılır. Ceza infaz kurumundan ayrılış ve dönüşlerinde hükümlü veya tutuklunun sağlık durumu doktor raporu ile tespit edilir. Yer gösterme sırasında yapılan işlemlere ilişkin belge-

gysakademi

Sınırsız Deneme
8000+ Soru

- Deneme Sınavı oluşturabilir, Sistem Denemeleri çözebilir, Türkiye Genel Canlı Deneme Sınavlarına katılabilirsiniz. (Tüm sorular çözümlüdür)
- Konulara göre karışık soru çözebilir, karışık soru çözebilir, yanlış sorularınızı tekrar çözebilir, soruları favorilere ekleyebilir, ders notlarına çalışabilirsiniz.
- Konulara göre soru istatistiklerine, Deneme sınavı istatistiklerine günlük, haftalık, aylık rapor alabilirsiniz.

gysakademi

Ana
Sayfa

Sınavlar

Özellikler

Paketler

SSS

İletişim

Kitaplar

Arama

Üye Ol

Giriş Yap

T.C. Adalet Bakanlığı
Görevde Yükselme ve
Ünvan Değişikliği Sınavı
Kayıtları Başladı...

293
KURUM SINAVI

105K+
MEVCUT SORU

19796
MEVCUT KULLANICI

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok. Matbaacılar Sitesi
Mat-Sit İş Merkezi No:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 20 33 WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

ISBN 978-625-7951-64-7

